

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO DO
„PROJEKTU MIEJSCOWEGO PLANU
ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO
DLA CZĘŚCI MIEJSCOWOŚCI DĄBRÓWKA-ŁUG
I SKÓRZEC
W GMINE SKÓRZEC”

Autor opracowania:

mgr Katarzyna Żurkowska

Opracowanie graficzne:

inż. Karol Zalewski

Siedlce, maj 2023

Spis treści

I. INFORMACJE OGÓLNE 5

1. PODSTAWA PRAWNA OPRACOWANIA 5
2. ZAKRES OPRACOWANIA (W TYM OMÓWIENIE ZAWARTOŚCI, GŁÓWNYCH CELÓW PROJEKTU PLANU ORAZ JEGO POWIĄZAŃ Z INNYMI DOKUMENTAMI). 8
3. METODYKA SPORZĄDZANIA PROGNOZY ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO 9
4. MATERIAŁY WEJŚCIOWE 9
5. AKTY PRAWNE: 11
6. PRAWO EUROPEJSKIE, KONWENCJE I UMOWY MIĘDZYNARODOWE 12
7. TRANSGRANICZNE ODDZIAŁYWANIE NA ŚRODOWISKO 13

II. CHARAKTERYSTYKA OBSZARU OBJĘTEGO PROJEKTEM PLANU 13

1. BUDOWA GEOLOGICZNA, RZEŹBA TERENU, SUROWCE NATURALNE 14
2. KLIMAT 16
3. WODY POWIERZCHNIOWE I PODZIEMNE 17
- OBSZARY SZCZEGÓLNEGO ZAGROŻENIA POWODZIĄ 19**
4. GLEBY 19
5. CHARAKTERYSTYKA PRZYRODY OŻYWIONEJ 20
- RYBY 21
- GADY I PŁAZY 22
- PTAKI 22
- SSAKI 23
6. CHARAKTERYSTYKA SIEDLISK PRZYRODNICZYCH 23
- SIEDLISKA ZBIOROWISK NATURALNYCH I PÓLNATURALNYCH 23
- SIEDLISKA ZBIOROWISK SYNANTROPIJNYCH 26
7. DOBRA MATERIALNE 27
8. ZAKŁADY O ZWIĘKSZONYM LUB DUŻYM RYZYKU WYSTĄPIENIA POWAŻNEJ AWARII PRZEMYSŁOWEJ 29

III. ZASOBY PRZYRODNICZE I KRAJOBRAZOWE I ICH OCHRONA PRAWNA 29

1. RÓŻNORODNOŚĆ BIOLOGICZNA I POWIĄZANIA PRZYRODNICZE 29
2. OCHRONA PRAWNA ŚRODOWISKA 31

IV. PRZEZNACZENIE TERENÓW I ICH PROJEKTOWANE ZAGOSPODAROWANIE ORAZ PRZYJĘTE KIERUNKI OCHRONY WARTOŚCI I ZASOBÓW ŚRODOWISKA PRZYRODNICZEGO W PROJEKCIE PLANU 35

V. ISTNIEJĄCY STAN ŚRODOWISKA NA OBSZARACH OBJĘTYCH PRZEWIDYWANYM ZNACZĄCYM ODDZIAŁYWANIEM 44

VI. OCENA ISTNIEJĄCYCH PROBLEMÓW W ZAKRESIE OCHRONY ŚRODOWISKA, W TYM DLA ISTNIEJĄCYCH OBSZARÓW PRAWNIE CHRONIONYCH 46

VII. POTENCJALNE ZMIANY STANU ŚRODOWISKA W PRZYPADKU BRAKU REALIZACJI PLANU 47

VIII. ŚRODOWISKOWA OCENA SKUTKÓW REALIZACJI PROJEKTU PLANU 47

1. OCENA PRZYJĘTYCH FUNKCJI TERENÓW W PROJEKCIE PLANU ORAZ UWARUNKOWANIA PROGNOZY WYNIKAJĄCE Z ICH CHARAKTERU 47
2. OCENA PRAWIDŁOWOŚCI USTALEŃ PROJEKTU PLANU Z PUNKTU WIDZENIA OCHRONY ŚRODOWISKA 48
3. SKUTKI PROJEKTOWANEGO ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO DLA ŚRODOWISKA 48
4. PODZIAŁ TERENÓW UWZGLĘDNIAJĄCY SKALĘ I ZAKRES POTENCJALNEGO ODDZIAŁYWANIA. 48
5. RYZYKO WYSTĄPIENIA POWAŻNEJ AWARII PRZEMYSŁOWEJ 53
6. DZIAŁANIA SŁUŻĄCE POPRAWIE STANU ŚRODOWISKA 54
7. OCHRONA WALORÓW PRZYRODNICZYCH I KRAJOBRAZOWYCH 54
8. OCHRONA WÓD 54
9. OCHRONA POWIETRZA 55
10. ODPADY 55
11. OCENA PROJEKTOWANYCH SPOSOBÓW ZAGOSPODAROWANIA TERENU ODNOŚNIE POTRZEB OCHRONY ŚRODOWISKA I PRAWIDŁOWOŚCI GOSPODAROWANIA ZASOBAMI PRZYRODY 55

IX. CELE OCHRONY ŚRODOWISKA USTANOWIONE NA SZCZEBLU

**MIĘDZYNARODOWYM, WSPÓLNOTOWYM I KRAJOWYM ORAZ SPOSOBY
UWZGLĘDNIENIA TYCH CELÓW I INNYCH PROBLEMÓW ŚRODOWISKA PODCZAS
OPRACOWYWANIA PROJEKTU PLANU 55**

**X. ROZWIĄZANIA PRZYJĘTE W PROJEKCIE PLANU, MAJĄCE NA CELU
ZAPOBIEGANIE, OGRANICZANIE LUB KOMPENSACJĘ PRZYRODNICZĄ
NEGATYWNYCH ODDZIAŁYWAŃ NA ŚRODOWISKO, MOGĄCYCH BYĆ REZULTATEM
REALIZACJI PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU, W SZCZEGÓLNOŚCI NA CELE I
PRZEDMIOT OCHRONY OBSZARU NATURA 2000 ORAZ INTEGRALNOŚĆ TEGO
OBSZARU 58**

**XI. ROZWIĄZANIA ALTERNATYWNE DO ROZWIĄZAŃ ZAWARTYCH W PROJEKCIE
PLANU 59**

**XII. PRZEWIDYWANE METODY ANALIZY SKUTKÓW REALIZACJI POSTANOWIEŃ
PROJEKTU PLANU ORAZ CZĘSTOTLIWOŚCI ICH PRZEPROWADZANIA 59**

XIII. PODSUMOWANIE 59

XIV. STRESZCZENIE W JĘZYKU NIESPECJALISTYCZNYM 60

I. INFORMACJE OGÓLNE

Niniejszy projekt Prognozy oddziaływania na środowisko (zwanej dalej prognozą) jest elementem strategicznej oceny oddziaływania na środowisko (sooś) i został sporządzony do „Projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego części miejscowości Dąbrówka – Ług i Skórzec w gminie Skórzec” (zwanego dalej projektem Planu).

Prognozę opracowano dla dokumentu dotyczącego planowanych do zmiany zagospodarowania terenów gminy Skórzec, uwzględniając wpływ ustaleń tego dokumentu na tereny sąsiadujące, biorąc pod uwagę sieć powiązań środowiskowych, w tym na terenach objętych różnymi formami ochrony.

Celem sporządzenia prognozy jest ocena w jakim stopniu projekt Planu uwzględnia zasady zrównoważonego rozwoju i ewentualna weryfikacja jego ustaleń. Ponadto prognoza analizuje, czy realizacja wskazanych w przedmiotowym dokumencie działań, przyczyni się do równoważenia rozwoju gminy z uwzględnieniem zasad polityki regionalnej.

1. Podstawa prawna opracowania

Podstawę prawną wykonania prognozy stanowią przepisy ustawy z dnia 3 października 2008 roku o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (tekst jednolity Dz. U. z 2022 r., poz. 1029, ze zm.). Zgodnie z przepisami art. 46 ust. 1 pkt 1 ustawy, projekt miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego wymaga przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko. W tym celu, w związku z przepisami art. 51 ust. 1 ustawy, sporządzana jest prognoza oddziaływania na środowisko. Na podstawie przepisów art. 53, w związku z art. 57 i 58 ustawy, organ opracowujący projekt dokumentu uzgadnia, z regionalnym dyrektorem ochrony środowiska oraz państwowym powiatowym inspektorem sanitarnym, zakres i stopień szczegółowości informacji wymaganych w prognozie oddziaływania na środowisko. Następnie organ opracowujący projekt miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego poddaje go, wraz z prognozą oddziaływania na środowisko, opiniowaniu przez organy, z którymi wcześniej uzgodniono zakres i stopień szczegółowości informacji wymaganych w prognozie oddziaływania na środowisko. Kolejno organ ten zapewnia możliwość udziału społeczeństwa w strategicznej ocenie oddziaływania na środowisko.

Organ opracowujący projekt miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego bierze pod uwagę ustalenia zawarte w prognozie oddziaływania na środowisko, opinie właściwych organów oraz rozpatruje uwagi i wnioski zgłoszone w związku z udziałem społeczeństwa. Przyjmując projekt dokumentu, organ jest obowiązany przedstawić w szczególności informację w jaki sposób w przyjętym dokumencie zostały uwzględnione ustalenia zawarte w prognozie oddziaływania na środowisko oraz propozycje dotyczące metod i częstotliwości przeprowadzania monitoringu skutków realizacji postanowień dokumentu w zakresie oddziaływania na środowisko.

Prognozę sporządzono zgodnie z wymogami określonymi w ustawie o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (ooś).

Prognoza zawiera:

- informacje o zawartości, głównych celach projektu Planu oraz jego powiązaniach z innymi dokumentami,
- informacje o metodach zastosowanych przy jej sporządzaniu,
- propozycje dotyczące przewidywanych metod analizy skutków realizacji

postanowień projektowanego dokumentu oraz częstotliwości jej przeprowadzania,

- informacje o możliwym transgranicznym oddziaływaniu na środowisko,
- streszczenie sporządzone w języku niespecjalistycznym,
- oświadczenie autora, a w przypadku gdy wykonawcą prognozy jest zespół autorów – kierującego tym zespołem, o spełnieniu wymagań, o których mowa w art. 74a ust. 2 ustawy ooś; oświadczenie stanowi załącznik do prognozy,
- datę sporządzenia prognozy, imię, nazwisko i podpis autora, a w przypadku gdy wykonawcą prognozy jest zespół autorów – imię, nazwisko i podpis kierującego tym zespołem oraz imiona, nazwiska i podpisy członków zespołu autorów.

Prognoza określa, analizuje i ocenia:

1. istniejący stan środowiska oraz potencjalne zmiany tego stanu w przypadku braku realizacji projektu Planu,
2. stan środowiska na obszarach objętych przewidywanym znaczącym oddziaływaniem,
3. istniejące problemy ochrony środowiska istotne z punktu widzenia realizacji projektu Planu, w szczególności dotyczące obszarów podlegających ochronie na podstawie ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody,
4. cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym, istotne z punktu widzenia projektu Planu oraz sposoby, w jakich te cele i inne problemy środowiska zostały uwzględnione podczas jego opracowywania,
5. przewidywane znaczące oddziaływania, w tym oddziaływania bezpośrednie, pośrednie, wtórne, skumulowane, krótko-, średnio- i długoterminowe, stałe i chwilowe oraz pozytywne i negatywne, na cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru, a także na środowisko, a w szczególności na:
 - różnorodność biologiczną,
 - ludzi,
 - zwierzęta,
 - rośliny,
 - wodę,
 - powietrze,
 - powierzchnię ziemi,
 - krajobraz,
 - klimat,
 - zasoby naturalne,
 - zabytki,
 - dobra materialne

z uwzględnieniem zależności między tymi elementami środowiska i między oddziaływaniami na te elementy.

Prognoza przedstawia:

1. rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko, mogących być rezultatem realizacji projektu Planu, w szczególności na cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru,
2. biorąc pod uwagę cele i geograficzny zasięg dokumentu oraz cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru – rozwiązania alternatywne do rozwiązań zawartych w projektowanym dokumencie wraz z uzasadnieniem ich wyboru oraz opis metod dokonania oceny prowadzącej do tego wyboru albo wyjaśnienie braku rozwiązań alternatywnych, w tym wskazania napotkanych trudności wynikających z niedostatku techniki lub luk we współczesnej wiedzy.

Ponadto przy sporządzaniu niniejszej prognozy, przy formułowaniu wniosków, opierano się na obowiązujących przepisach ustawowych, przepisach wykonawczych oraz aktach prawa miejscowego.

Działając na podstawie obowiązujących, powyżej wskazanych przepisów, przed przystąpieniem do opracowania niniejszego dokumentu, Wójt Gminy Skórzec uzgodnił zakres i stopień szczegółowości informacji wymaganych w prognozie oddziaływania na środowisko z Regionalnym Dyrektorem Ochrony Środowiska w Warszawie oraz z Państwowym Powiatowym Inspektorem Sanitarnym w Siedlcach.

Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Warszawie, w dniu 27 stycznia 2023 r., znak sprawy: WOOS-III.411.273.2022.ET, ustalił zakres prognozy oddziaływania na środowisko zgodny z art. 51 ust. 2 ustawy ooś, wskazując, że w prognozie powinien być przedstawiony wpływ realizacji postanowień sporządzanego dokumentu na chronione gatunki roślin, zwierząt i grzybów oraz krajobraz i klimat. Jednocześnie wskazał, że informacje zawarte w prognozie oddziaływania na środowisko powinny być opracowane stosownie do stanu współczesnej wiedzy i metod oceny oraz dostosowane do zawartości i stopnia szczegółowości projektowanego dokumentu oraz etapu przyjęcia tego dokumentu w procesie opracowywania projektów dokumentów z nim powiązanych. W prognozie oddziaływania na środowisko uwzględnić należy informacje zawarte w prognozach oddziaływania na środowisko sporządzonych dla innych przyjętych już dokumentów powiązanych z projektem dokumentu będącego przedmiotem postępowania (art. 52 ust. 1 i 2 ustawy ooś). Ponadto wskazał, iż istotnym jest aby sporządzenie prognozy odpowiadało wymaganiom formalnym zawartym w art. 74a ustawy ooś.

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Siedlcach, w dniu 18 sierpnia 2022 r., pismem znak: ZNS.7040.2.2.2022.1, ustalił zakres prognozy oddziaływania na środowisko do projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla części miejscowości Dąbrówka – Ług i Skórzec w gminie Skórzec, określając, iż:

- prognoza powinna zawierać informacje o przeznaczeniu analizowanego terenu,
- wskazywać linie rozgraniczające tereny o różnym przeznaczeniu i różnych funkcjach lub różnych zasadach zagospodarowania,
- wskazywać przeznaczenie terenów sąsiadujących z obszarami będącymi przedmiotem projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego, wynikające ze studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego lub obowiązujących miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, jeżeli zostały uchwalone,
- oceniać wpływ terenów przeznaczonych pod lokalizację przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko w stosunku do terenów zlokalizowanych w sąsiedztwie, ze szczególnym uwzględnieniem terenów mieszkalnych,
- określać i charakteryzować rodzaj działalności dopuszczonej do realizacji na przedmiotowym terenie, w kontekście przedsięwzięć objętych ustawą ooś,
- określać, analizować i oceniać:
 - stan środowiska i zdrowia ludzi na obszarach objętych przewidywanym oddziaływaniem,
 - potencjalne zmiany stanu środowiska i zdrowia ludzi po wprowadzeniu planu,
 - opis przewidywanych znaczących oddziaływań, w tym oddziaływań bezpośrednich, pośrednich, wtórnych, skumulowanych, krótkoterminowych, średnioterminowych i długoterminowych, stałych i chwilowych oraz pozytywnych i negatywnych na

zdrowie ludzi,

- propozycję rozwiązań mających na celu zapobieganie tym oddziaływaniom.

Niniejszy dokument, zgodnie ze stanowiskiem właściwych organów, sporządzono zgodnie z wymogami określonymi przepisami art. 51 ust. 2 oraz art. 52 ust. 1 i 2 ustawy ooś.

2. Zakres opracowania (w tym omówienie zawartości, głównych celów projektu planu oraz jego powiązań z innymi dokumentami).

Projekt miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla części miejscowości Dąbrówka-Ług i Skórzec w Gminie Skórzec sporządzono dla działek o nr ewid. :

- 378/17, 378/19 we wsi Dąbrówka-Ług,
- 518/30 i 518/32 we wsi Skórzec,

zgodnie z Uchwałą Nr XLII/354/22 Rady Gminy Skórzec z dnia 26 maja 2022 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla części miejscowości Dąbrówka-Ług oraz Skórzec w Gminie Skórzec. Zgodnie z uzasadnieniem do przedmiotowej Uchwały, ustalenia obowiązującego miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego, przyjętego Uchwałą Rady Gminy w Skórcu nr XV/67/04 z dnia 20 lutego 2004 roku nie zaspokajają na przedmiotowych terenach wnioskowanych potrzeb uwzględniających możliwość podejmowania działalności gospodarczej z zakresu produkcji cukierniczej oraz związanych z nią usług (tj. działalności o charakterze produkcyjnym i usługowym we wsi Skórzec oraz działalności produkcyjnej, usługowej i mieszkalnictwa we wsi Dąbrówka-Ług).

Celem projektowanego Planu miejscowego jest ustalenie zasad zagospodarowania przestrzennego, objętych nim obszarów pod wnioskowane działania, zgodne z obowiązującym Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Skórzec.

Dokumentami powiązаныmi z projektem Planu są dokumenty strategiczne i planistyczne, które uwzględniają kierunki i cele strategiczne na szczeblu krajowym, wojewódzkim, powiatowym i gminnym. Są to:

- ✓ Długookresowa Strategia Rozwoju Kraju – Polska 2030,
- ✓ Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2030,
- ✓ Polityka ekologiczna państwa 2030 – Strategia rozwoju w obszarze środowiska i gospodarki wodnej,
- ✓ Strategia Zrównoważonego Rozwoju Transportu do 2030 r.,
- ✓ Strategia zrównoważonego rozwoju wsi, rolnictwa i rybactwa 2030,
- ✓ Polityka energetyczna Polski do 2040 r.,
- ✓ Krajowy plan gospodarki odpadami 2022,
- ✓ Aktualizacja Krajowego Programu Ochrony Powietrza (do 2025 r. - z perspektywą do 2030 r oraz do 2040 r.),
- ✓ Umowa Partnerstwa (UP) - uzgodniona z Komisją Europejską strategia wykorzystania funduszy unijnych z budżetu UE na lata 2021-2027. Dokument obejmuje fundusze polityki spójności, Fundusz na rzecz Sprawiedliwej Transformacji, jak również Europejski Fundusz Morski i Rybacki,
- ✓ Założenia Programowania Rozwoju Obszarów Wiejskich ze Środków Europejskich na lata 2021-2027,
- ✓ Strategia Rozwoju Województwa Mazowieckiego 2030+. Innowacyjne Mazowsze,

- ✓ Program Regionalny: „Fundusze Europejskie dla Mazowsza 2021-2027”,
- ✓ Plan Gospodarki Odpadami dla Województwa Mazowieckiego 2024,
- ✓ Program ochrony środowiska dla Województwa Mazowieckiego do 2030 roku,
- ✓ Program Ochrony Środowiska dla Powiatu Siedleckiego na lata 2016 – 2019 z perspektywą na lata 2020 - 2023,
- ✓ Prognoza oddziaływania na środowisko „Programu ochrony środowiska dla powiatu siedleckiego na lata 2016 – 2019 z perspektywą na lata 2020 - 2023,
- ✓ Program Ochrony Środowiska dla Gminy Skórzec na lata 2018-2021 z perspektywą do roku 2025. Skórzec 2018,
- ✓ Zmiana Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Skórzec, tekst ujednoczony, Siedlce 2021,
- ✓ Prognoza oddziaływania na środowisko ustaleń zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Skórzec, Siedlce 2021.

3. Metodyka sporządzania prognozy oddziaływania na środowisko

W niniejszej prognozie jako nadrzędną przyjęto ocenę zgodności określonych w projekcie Planu ustaleń w zakresie zagospodarowania terenu z celami określonymi w nadrzędnych dokumentach strategicznych.

Szczegółowy zakres prognozy determinuje charakter uwarunkowań i kierunków zagospodarowania terenów objętych projektem Planu.

Z samej istoty prognozy wynika, że musi dotyczyć ona oceny działań planowanych, dotyczących konkretnych sytuacji, a wynikać z dobrze przeprowadzonej diagnozy stanu istniejącego oraz logicznego wnioskowania skutków przewidywanych zmian. Metody, jakie stosowane są przy sporządzaniu prognozy, są metodami indukcyjno-opisowymi, polegającymi na łączeniu w logiczną całość posiadanych informacji o dotychczasowych mechanizmach funkcjonowania środowiska. Rolą prognozy jest stwierdzenie, czy realizacja ustaleń projektu zmiany Studium będzie miała wpływ na środowisko przyrodnicze oraz jakiego rodzaju zmiany mogą nastąpić.

Informacje zawarte w prognozie oraz ocena wpływu projektowanych ustaleń na środowisko zostały opracowane zgodnie ze stanem współczesnej wiedzy i metod oceny oraz dostosowane do zawartości i stopnia szczegółowości projektowanego dokumentu podlegającego strategicznej ocenie oddziaływania na środowisko.

Stanem odniesienia dla prognozy jest istniejący stan środowiska i zagospodarowania terenu oraz projektowane ustalenia w zakresie jego zagospodarowania.

Przy sporządzaniu prognozy zastosowano metody opisowe i analizy jakościowe oraz identyfikację i wartościowanie możliwych do przewidzenia skutków zmian w środowisku, w związku z realizacją zawartych w projekcie Planu założeń.

Prowadzono prace kameralne oraz oględziny i rozpoznanie zjawisk.

Efekty pracy przedstawiono w formie opisowej i graficznej na mapach w skali 1 : 1 000.

4. Materiały wejściowe

1. Aktualizacja – Aneks 1 do Ekofizjografii podstawowej gminy Skórzec z 2010 roku. Studio Planistyczne Karol Zalewski. Siedlce 2021.

2. Atlas podziału hydrograficznego Polski. Praca zbiorowa pod kierunkiem H. Czarneckiej. Część II - Zestawienia zlewni. IMGW, Warszawa 2005.
3. Centralny Rejestr Form Ochrony Przyrody – system teleinformatyczny prowadzony przez Generalnego Dyrektora Ochrony Środowiska.
4. Charakterystyka klimatu i regionalizacja klimatu Polski. IMGW, Warszawa 1975.
5. Dyduch – Falniowska A. (red.). Ostoje przyrody w Polsce. Instytut Ochrony Przyrody PAN, Kraków 1999.
6. Ekofizjografia podstawowa Gminy Skórzec. Studio Prac Planistycznych, Siedlce 2010.
7. Hydroportal – mapy zagrożenia powodziowego.
8. Kondracki J. Geografia fizyczna Polski. PWN, Warszawa 1988.
9. Kondracki J. Geografia regionalna Polski. PWN, Warszawa 2001.
10. Liro A. (red.) Koncepcja krajowej sieci ekologicznej ECONET – Polska. Fundacja IUCN Poland, Warszawa 1995.
11. Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego części wsi Skórzec i Dąbrówka Ług. Mazowieckie Biuro Planowania Przestrzennego i Rozwoju Regionalnego w Warszawie Oddział Terenowy w Siedlcach, 2004.
12. Oficjalna strona internetowa gminy Skórzec.
13. Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Mazowieckiego. Mazowieckie Biuro Planowania Regionalnego. Warszawa 2018.
14. Powszechna inwentaryzacja przyrodnicza gminy Skórzec. H. Kot i in. 1992.
15. Prognoza oddziaływania na środowisko ustaleń zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Skórzec, Siedlce 2021.
16. Prognoza oddziaływania na środowisko „Programu ochrony środowiska dla powiatu siedleckiego na lata 2016 – 2019 z perspektywą na lata 2020 - 2023.
17. Program Ochrony Środowiska dla Gminy Skórzec na lata 2018-2021 z perspektywą do roku 2025. Skórzec 2018.
18. Program Ochrony Środowiska dla Powiatu Siedleckiego na lata 2016 – 2019 z perspektywą na lata 2020 - 2023.
19. Strategia Rozwoju Gminy Skórzec do roku 2024.
20. Strategia Rozwoju Województwa Mazowieckiego do 2030+, innowacyjne Mazowsze. Mazowieckie Biuro Planowania Regionalnego w Warszawie. Warszawa 2013.
21. Syntetyczny raport z klasyfikacji i oceny stanu jednolitych wód powierzchniowych wykonanej za 2019 rok na podstawie danych z lat 2014 – 2019. Główny Inspektorat Ochrony Środowiska.
22. Szuflicki M., Malon A., Tymiński M. Bilans zasobów złóż kopalin w Polsce wg stanu na dzień 31 grudnia 2019 r. Państwowy Instytut Geologiczny - Państwowy Instytut Badawczy. Warszawa 2020.
23. Witek T. Waloryzacja rolniczej przestrzeni produkcyjnej Polski (wg gmin). IUNG, Puławy 1993.
24. Własne prace analityczne.
25. Zmiana Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy

Skórzec, tekst ujednolicony, Siedlce 2021.

5. Akty prawne:

1. Ustawa z dnia 28 września 1991 r. o lasach (tekst jednolity Dz. U. z 2022 r., poz. 672, ze zm.).
2. Ustawa z dnia 3 lutego 1995 r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych (tekst jednolity Dz. U. z 2022 r., poz. 2409).
3. Ustawa z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (tekst jednolity Dz. U. z 2022 r. poz. 2519, ze zm.).
4. Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (tekst jednolity Dz. U. z 2022 r., poz.2556, ze zm.).
5. Ustawa z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (tekst jednolity Dz. U. z 2022 r., poz. 503, ze zm.).
6. Ustawa z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (tekst jednolity Dz. U. z 2022 r., poz. 840).
7. Ustawa z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (tekst jednolity Dz. U. z 2022 r., poz. 916, ze zm.).
8. Ustawa z dnia 13 kwietnia 2007 r. o zapobieganiu szkodom w środowisku i ich naprawie (tekst jednolity Dz. U. z 2020 r., poz. 2187).
9. Ustawa z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (tekst jednolity Dz. U. z 2022 r., poz. 1029, ze zm.).
10. Ustawa z dnia 7 maja 2010 r. o wspieraniu rozwoju usług i sieci telekomunikacyjnych (tekst jednolity Dz. U. z 2023 r., poz. 733).
11. Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. Prawo geologiczne i górnicze (tekst jednolity Dz. U. z 2023 r., poz. 633).
12. Ustawa z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach (tekst jednolity Dz. U. z 2022 r., poz. 699, ze zm.).
13. Ustawa z dnia 24 kwietnia 2015 r. o zmianie niektórych ustaw w związku ze wzmocnieniem narzędzi ochrony krajobrazu (Dz. U. z 2015 r., poz. 774, ze zm.).
14. Ustawa z dnia 11 września 2015 r. o zużytym sprzęcie elektrycznym i elektronicznym (tekst jednolity Dz. U. z 2022 r., poz. 1622).
15. Ustawa z dnia 18 lipca 2017 r. Prawo wodne (tekst jednolity Dz. U. z 2022 r., poz. 2625, ze zm.).
16. Rozporządzenie Ministra Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa z dnia 25 sierpnia 1992 r. w sprawie szczegółowych zasad i trybu uznawania lasów za ochronne oraz szczegółowych zasad prowadzenia w nich gospodarki leśnej (Dz. U. z 1992 r., Nr 67, poz. 337).
17. Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2007 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku (tekst jednolity Dz. U. z 2014 r., poz. 112).
18. Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 13 kwietnia 2010 r. w sprawie siedlisk przyrodniczych oraz gatunków będących przedmiotem zainteresowania Wspólnoty, a także kryteriów wyboru obszarów kwalifikujących się do uznania lub wyznaczenia jako obszary Natura 2000 (tekst jednolity Dz. U. z 2014 r., poz. 1713).

19. Rozporządzenie Ministra Rozwoju z dnia 29 stycznia 2016 w sprawie rodzajów i ilości znajdujących się w zakładzie substancji niebezpiecznych, decydujących o zaliczeniu zakładu do zakładu o zwiększonym lub dużym ryzyku wystąpienia poważnej awarii przemysłowej (Dz. U. z 2016 r., poz. 138).
20. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 10 września 2019 r. w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko (Dz. U. z 2019 r., poz. 1839 ze zm.).
21. Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 12 stycznia 2011 r. w sprawie obszarów specjalnej ochrony ptaków (Dz. U. z 2011 r. Nr 25, poz. 133, ze zm.).
22. Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 24 sierpnia 2012 r. w sprawie poziomów niektórych substancji w powietrzu (tekst jednolity Dz. U. z 2021 r., poz. 845).
23. Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 27 sierpnia 2014 r. w sprawie rodzajów instalacji mogących powodować znaczne zanieczyszczenie poszczególnych elementów przyrodniczych albo środowiska jako całości (Dz. U. z 2014 r., poz. 1169).
24. Rozporządzenie Ministra Klimatu z dnia 2 stycznia 2020 r. w sprawie katalogu odpadów (Dz. U. z 2020 r., poz. 10).
25. Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 9 października 2014 r. w sprawie ochrony gatunkowej roślin (Dz. U. z 2014 r., poz. 1409).
26. Rozporządzenie Ministra Rozwoju z dnia 29 stycznia 2016 r. w sprawie rodzajów i ilości znajdujących się w zakładzie substancji niebezpiecznych, decydujących o zaliczeniu zakładu do zakładu o zwiększonym lub dużym ryzyku wystąpienia poważnej awarii przemysłowej (Dz. U. z 2016 r., poz. 138).
27. Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 1 września 2016 r. w sprawie sposobu prowadzenia oceny zanieczyszczenia powierzchni ziemi (Dz. U. z 2016 r., poz. 1395).
28. Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 16 grudnia 2016 r. w sprawie ochrony gatunkowej zwierząt (tekst jednolity Dz. U. z 2022 r., poz. 2380).
29. Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 17 grudnia 2019 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku (Dz. U. z 2019 r., poz. 2448).

6. Prawo europejskie, konwencje i umowy międzynarodowe

1. Konwencja o ochronie dzikiej flory i fauny europejskiej oraz ich siedlisk (Konwencja Berneńska) z 1979 r.
2. Konwencja o ochronie wędrownych gatunków dzikich zwierząt (Konwencja Bońska) z 1979 roku.
3. Konwencja o ocenach oddziaływania na środowisko w kontekście transgranicznym z 1991 r. (Konwencja z Espoo).
4. Konwencja o różnorodności biologicznej z 1992 r. uzupełniona Protokołem o bezpieczeństwie biologicznym podpisanym 29 stycznia 2000 r. w Montrealu oraz Protokołem dotyczącym dostępu do zasobów genetycznych oraz uczciwego i sprawiedliwego podziału korzyści wynikających z ich wykorzystania podpisanym 29 października 2010 w Nagoya.
5. Dyrektywa 92/43/EWG w sprawie ochrony siedlisk naturalnych oraz dzikiej fauny i flory z 1992 r.
6. Dyrektywa 2000/60/WE – Ramowa Dyrektywa Wodna z 2000 r.
7. Europejska Konwencja Krajobrazowa z 2000 r.

8. Dyrektywa 2001/42/WE w sprawie oceny wpływu niektórych planów i programów na środowisko z 2001 r.
9. Dyrektywa 2002/49/WE odnosząca się do oceny i zarządzania poziomem hałasu w środowisku z 2002 r.
10. Dyrektywa 2006/118/WE w sprawie ochrony wód podziemnych przed zanieczyszczeniem i pogorszeniem ich stanu z 2006 r.
11. Dyrektywa 2007/60/WE w sprawie oceny ryzyka powodziowego i zarządzania nim z 2007 r.
12. Dyrektywa 2008/50/WE w sprawie jakości powietrza i czystszej powietrza dla Europy z 2008 r.
13. Dyrektywa 2009/14/WE w sprawie ochrony dzikiego ptactwa z 2009 r.
14. Dyrektywa 2009/28/WE w sprawie promowania stosowania energii ze źródeł odnawialnych z 2009 r.
15. Dyrektywa 2011/92/UE w sprawie oceny skutków wywieranych przez niektóre przedsięwzięcia publiczne i prywatne na środowisko z 2011 r.

Przy formułowaniu wniosków opierano się na obowiązujących przepisach ustawowych, przepisach wykonawczych oraz aktach prawa miejscowego.

7. Transgraniczne oddziaływanie na środowisko

Przenikanie oddziaływań wynikających z projektu zmiany Planu dotyczyłoby powiązań geokomponentów w makroskali, tj. powiązania ciągów dolin rzecznych i większych kompleksów leśnych, jak również ciągów ruchu drogowego i kolejowego (oddziaływanie dotyczy emisji hałasu komunikacyjnego i zanieczyszczeń powietrza). Powiązania te dotyczą, przy założeniu właściwych warunków użytkowania, praktycznie wyłącznie obszarów sąsiadujących z terenami objętymi zmianą Planu, położonymi w gminie Skórzec.

Oddziaływanie transgraniczne, wychodzące poza granice kraju, nie występuje ze względu na charakter i zakres planowanego zagospodarowania przestrzennego oraz położenie terenu objętego projektem zmiany Planu w stosunku do granic państwa. Oddziaływania poza terenem gminy, przy założeniu prawidłowej realizacji ustaleń projektu Planu, nie będą występowały.

II. CHARAKTERYSTYKA OBSZARU OBJĘTEGO PROJEKTEM PLANU

Projektem Planu objęto tereny działek ewidencyjnych:

- 378/17, 378/19 we wsi Dąbrówka Ług,
- 518/30, 518/32 we wsi Skórzec.

Gmina Skórzec, według regionalizacji fizycznogeograficznej J. Kondrackiego położona jest w makroregionie Nizina Południowopodlaska, mezoregionach: Wysoczyzna Siedlecka (przeważająca część gminy), Obniżenie Węgrowskie, Wysoczyzna Żelechowska (rejon Trzcianca oraz południowa część wsi Żebrak).

Na Wysoczyźnie Siedleckiej położona jest północna i środkowa część gminy. Jest to strefa moren czołowych stadiału Warty zlodowacenia środkowopolskiego.

Obniżenie Węgrowskie obejmuje południową część gminy - obszar doliny rzeki Kostrzyn i jej dopływów.

W granicach Wysoczyzny Żelechowskiej leży niewielka część obszaru gminy w rejonie Trzcianca oraz na południe od wsi Żebrak. Wysoczyzna Żelechowska jest położona

na zewnątrz zasięgu stadiału Warty zlodowacenia środkowopolskiego. Jej powierzchnia jest falista.

Administracyjnie gmina Skórzec leży we wschodniej części województwa mazowieckiego, w powiecie siedleckim, na południowo-zachód od ośrodka powiatowego, tj. m. Siedlce. Od północnego-zachodu graniczy z gminą Kotuń, od północnego-wschodu z gminą Siedlce, od wschodu z gminą Wiśniew, od południowego-wschodu z gminą Domanice, a od południowego-zachodu – z gminą Wodynie. Powierzchnia gminy wynosi 119 km² i stanowi 7,42% powierzchni powiatu. Obejmuje ona grunty 21 wsi: Boroszków, Czarniejew, Dąbrówka Niwka, Dąbrówka Ług, Dąbrówka Stany, Dąbrówka Wyłazy (sołectwa Dąbrówka Wyłazy I i Dąbrówka Wyłazy II), Dobrzanów, Drupia, Gołąbek, Grala Dąbrowizna, Kłódzie, Nowaki, Ozorów, Skarżyn, Skórzec, Stara Dąbrówka, Teodorów, Trzciniec, Wólka Kobyla, Żebrak, Żelków (sołectwa Żelków I i Żelków II), zamieszkałych przez około 7200 osób. Miejscowość gminna – Skórzec leży w centralnej części gminy i jest oddalona 12 km od ośrodka powiatowego i 95 km od Warszawy.

Miejscowość powiatowa Siedlce jest najbliższym położonym ośrodkiem usługowo-administracyjnym.

Użytki rolne zajmują 76,9% powierzchni gminy, lasy – 15,8%.

1. Budowa geologiczna, rzeźba terenu, surowce naturalne

Historia geologiczna obszaru gminy Skórzec sięga najstarszego okresu w dziejach ziemi, tj. prekambriu. Obszar gminy Skórzec położony jest w obrębie dużej jednostki strukturalnej – platformy wschodnioeuropejskiej i jednej z jej jednostek wtórnych – dosyć płytkiego obniżenia podlaskiego o kierunku równoleżnikowym. Na starym podłożu krystalicznym zalega pokrywa osadowa.

Podłoże archaiczno-proterozoiczne tworzą granitoidy oraz sfałdowane i zmetamorfizowane skały krystaliczne (gnejsy, łupki krystaliczne, amfibolity porzebijane intruzjami skał magmowych głębinowych (gabra, sjenity, granitoidy) i wulkanicznych (bazalty). Pokrywę tworzą skały górnego prekambriu, starszego paleozoiku, permu, jury, kredy, trzeciorzędu i czwartorzędu. Grubość pokrywy wypełniającej obniżenie podłoża wynosi od 1000 do 4000 m. Utwory kredy reprezentowane są przez margle, wapienie, kredę piszącą i piaski. Wyżej zalegają osady trzeciorzędowe reprezentowane przez oligoceńskie piaski glaukonitowe z wkładkami ilów, miocenne ropy i piaski z wkładkami węgla brunatnego, plioceńskie ropy pstry i mułki z przewarstwieniami drobnych piasków. Czwartorzęd pozostawił osady trzech zlodowaceń: podlaskiego, południowopolskiego i środkowopolskiego.

Niemal cały obszar gminy znalazł się w zasięgu stadiału Warty zlodowacenia środkowopolskiego. Z tego okresu pochodzą zwarte powierzchnie glin zwałowych w północnej części gminy, a w południowo-zachodniej jej części, na południe od wsi Drupia oraz południowej - na północny-wschód od Trzcinca, występują ostańce moreny czołowej zbudowane z piasków ze żwirem i gładkami. W zachodniej części gminy, w rejonie kolonii Dąbrówka Stany występują ozy zbudowane z piasków przewarstwionych piaskami ze żwirem. W okresie topnienia lodowca powstawały pola piasków sandrowych, niekiedy ze znaczną domieszką żwirów, o lekko falistej powierzchni. Występują one na południe od wsi Wólka Kobyla, na północ od wsi Drupia, na południowy wschód od Dąbrówki Ług, na południe od wsi Dąbrówka Stany. Także efektem topnienia lodowca było powstanie zagłębień powytopiskowych w południowej części gminy, które są wykorzystywane współcześnie przez rzekę Kostrzyn i jej dopływy. W okresie zlodowacenia bałtyckiego, które nie dotarło na omawiany teren, w warunkach peryglacialnych, następowała denudacja wysoczyzny i pagórów moreny czołowej, wypełnianie materiałem denudacyjnym obniżen powytopiskowych.

W holocenie następowały procesy eoliczne, w wyniku których powstały wydmy w rejonie Dobrzanowa, na południe od wsi Dąbrówka Stany, na południe od wsi Grala i na południowo-zachód od Dąbrówki Ług. W dolinach rzecznych i obniżeniach terenu następowała akumulacja osadów rzecznych, namulów i torfów. Utwory aluwialne występują we wszystkich dolinach, utwory bagienne w obniżeniach terenu, torfy – w dolinie Kostrzynia.

Rzeźba terenu gminy Skórzec jest mało zróżnicowana. Wysokości bezwzględne wahają się w granicach od 145 m n.p.m. w dolinie Kostrzynia, w południowo-zachodniej części gminy, do 175 - 180 m n.p.m. na południe od wsi Dąbrówka Stany, na północny-wschód od Trzcinka oraz na wschód od Żelkowa.

Północną i znaczny obszar środkowej części gminy zajmuje wysoczyzna lodowcowa o monotonnym krajobrazie, miejscami lekko falista. Wysokości względne wynoszą do 5 m, spadki terenu – 5%, miejscami - 10%. Wysoczyzna opada wyraźną, dobrze widoczną w terenie krawędzią, ku dolinie Kostrzynia, na północ od wsi Trzciniec oraz na południowy zachód od wsi Dąbrówka Stany. Wysokości względne krawędzi doliny wynoszą do 15 m, a spadki ponad 15%.

Dolina Kostrzynia, zajmująca południową i południowo-zachodnią część gminy, łączy rozległe zagłębienia powypotiskowe o nieregularnych formach, wyrównanym dnie i głębokościach do 2 m. Dolina, poza fragmentem o wyraźnej krawędzi, opisanym wyżej, jest słabo zaznaczona w terenie.

Wyraźnymi formami rzeźby terenu gminy są:

- ostańce wzgórz morenowych na południe od wsi Drupia i na północny-wschód od Trzcinka, w południowej części gminy oraz na północny-wschód od m. Dąbrówka Wyłazy, w północnej części gminy,
- ozy – na północ od kolonii Klódzie,
- wydmy,
- dolinki erozyjno-denudacyjne w większości rozwijające się w okresowo lub stale wykorzystywane przez odpływ doliny.

Surowcem budowlanym występującym na terenie gminy Skórzec są piaski o drobnej granulacji. Złoża występują w rejonach: Dąbrówka Stany, Dąbrówka Ług, Gołąbek, Ozorów, Skórzec, Teodorów i Żebrak.

W granicach gminy Skórzec znajduje się 12 udokumentowanych złóż kopalin. Złoża te mają pochodzenie czwartorzędowe.

Udokumentowane złoża kopalin w gminie Skórzec według danych PIG – PIB przedstawiono poniżej.

Lp.	ID złoża	Nazwa złoża	Kopalina	Stan zagospod. *	Geologiczne bilansowanie*	Przemysłowe*	Wydobycie (tys. t) *	Nr dok.	PPow. (m ²)	Obwód
1.	6103	Dąbrówka-Stany	piaski kwarcowe	Z	23,81	-	-	2042/2015	10068	513
2.	13507	Dąbrówka Stany I	kruszywa naturalne	E	223	-	20	4622/2009	19781	574
3.	16211	Dąbrówka Stany II	kruszywa naturalne	E	422	-	1	5112/2012	19473	727
4.	19953	Dąbrówka-Stany III	kruszywa naturalne	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	5448/2020	42748	1334
5.	10930	Dąbrówka-Ług	kruszywa naturalne	R	459	-	-	606/2017	19382	577
6.	14178	Gołąbek	kruszywa naturalne	T	106	-	-	5220/2009	11467	554

7.	17579	Ozorów	kruszywa naturalne	E	113	-	2	1958/2015	10632	522
8.	18033	Skórzec	kruszywa naturalne	R	71	-	-	195/2016	4408	534
9.	9256	Teodorów	kruszywa naturalne	T	25	-	-	603/2017	14763	775
10.	10953	Teodorów I	kruszywa naturalne	T	31	-	-	604/2017	6609	505
11.	10070	Teodorów II	kruszywa naturalne	R	399	-	-	605/2017	19371	609
12.	17555	Żebrak	kruszywa naturalne	E	216	-	30	1615/2015	19728	613

Objaśnienia do tabeli: b.d. – brak danych, E – złoża eksploatowane, P – złoża o zasobach rozpoznanych wstępnie, R – złoża o zasobach rozpoznanych szczegółowo (w kat. A + B + C1, a w przypadku ropy i gazu – w kat. A + B), T – złoża zagospodarowane, eksploatowane okresowo, Z – złoża, z którego wydobywanie zostało zaniechane, * - na podstawie Bilansu zasobów złóż kopalin w Polsce wg stanu na 31 XII 2019 r. PIG-PIB.

Osuwiska i tereny zagrożone ruchami masowymi

W granicach gminy Skórzec nie występują osuwiska oraz obszary predysponowane do występowania ruchów masowych.

2. Klimat

Gmina Skórzec, zgodnie z regionalizacją klimatyczną W. Okołowicza, położona jest w regionie Mazowiecko-Podlaskim. Region ten wykazuje cechy charakterystyczne dla ostrego klimatu kontynentalnego. Klimat tego regionu charakteryzuje się dużymi rocznymi amplitudami temperatury powietrza, krótką, późną wiosną, stosunkowo długim i ciepłym latem oraz długą i chłodną zimą z trwałą pokrywą śnieżną.

Średnia roczna temperatura powietrza na obszarze gminy wynosi około 7,4°C. Najcieplejszym miesiącem jest lipiec, ze średnią temperaturą 17,6 - 18,2°C. Najzimniejszy jest styczeń, którego średnia temperatura wynosi -4,3 - -4,9°C.

Średnio w roku jest 131 dni z przymrozkami. Coraz częściej przymrozki odnotowuje się w maju i wrześniu. Dni mroźnych – z temperaturą poniżej 0°C jest 52, natomiast dni o temperaturze poniżej -10°C jest 36. Liczba dni z pokrywą śnieżną wynosi 110. Okres wegetacyjny trwa 210 dni.

Średnia roczna wilgotność względna powietrza wynosi 80%. Największa wilgotność występuje od listopada do marca z maksimum przypadającym na grudzień (89%). Najniższa jest wiosną i latem - w maju osiąga wartość 73%. Średnia roczna wartość zachmurzenia jest nieco niższa dla przeciętnej w kraju i wynosi 6,8 stopnia pokrycia nieba. Największe zachmurzenie przypada na listopad i wynosi 8,4, a najmniejsze występuje w czerwcu i wrześniu (5,5 stopnia pokrycia nieba).

Średnia roczna wysokość opadów atmosferycznych jest niska i wynosi 553 mm. Najniższe opady notuje się w okresie od stycznia do kwietnia, kiedy wynoszą około 30 mm miesięcznie. Maksimum opadów przypada na lipiec, kiedy średnia miesięczna wynosi 80 mm.

Na obszarze gminy przeważają wiatry zachodnie. Około 15% wiatrów pochodzi z tego kierunku. Częste są także wiatry południowo-zachodnie i północno-zachodnie. Najrzadziej notowane są wiatry z kierunku północno-wschodniego. Średnia roczna prędkość wiatru wynosi 3,0 m/sek. Wiatry silne i bardzo silne występują rzadko i pochodzą z kierunku zachodniego.

Zróznicowanie przestrzenne warunków klimatycznych ściśle związane jest z ukształtowaniem terenu. W dolinach i obniżeniach terenu tworzą się zastoiska powietrza chłodnego i wilgotnego, częściej występują tu mgły. Lepsze warunki termiczno-wilgotnościowe panują na południowo-wschodnich stokach wzgórz. Miejsca te są też lepiej

przewietrzane.

Jakość powietrza w gminie Skórzec jest zadowalająca. Nie można jej uznać za dobrą, wobec przekroczeń poziomów dopuszczalnych kilku substancji. Dla strefy mazowieckiej, w której znajduje się gmina Skórzec, przekroczenia poziomów dopuszczalnych i docelowych pod kątem ochrony zdrowia zostały przekroczone dla następujących zanieczyszczeń: pył zawieszony PM10, pył zawieszony PM2,5 faza II, benzo(a)piren, ozon (O3).

Wyniki analiz i oszacowań WIOŚ w Warszawie wskazują, że w województwie mazowieckim podstawową przyczyną przekroczeń pyłów PM10, PM2,5 i benzo(a)pirenu jest emisja powierzchniowa (emisja związana z ogrzewaniem mieszkań w sektorze komunalno-bytowym). Znaczący udział ma także emisja liniowa (emisja związana z ruchem pojazdów i spalaniem paliw).

3. Wody powierzchniowe i podziemne

Przeważająca część obszaru gminy Skórzec leży w zlewni rzeki Kostrzyń będącej lewobrzeżnym dopływem Liwca, który jest lewobrzeżnym dopływem Bugu. Tylko niewielka część wschodniego obszaru gminy należy do zlewni Muchawki, będącej także lewobrzeżnym dopływem Liwca. Muchawka wpływa do Liwca powyżej Kostrzynia.

Rzeka Kostrzyń wykorzystuje rozciągające się południkowo obniżenie terenu w południowej i południowo-zachodniej części gminy. Obniżenie to wykorzystywane jest także przez inne ciekły do odprowadzania wody z wyżej położonych terenów wysoczyznowych. Lewobrzeżne dopływy Kostrzynia odprowadzają wodę również spoza terenu gminy. Ze wschodniej części gminy wody częściowo odpływają w kierunku wschodnim - do Muchawki. Tereny położone w rejonie m. Nowaki, Boroszków, Dąbrówka Niwka, Stara Dąbrówka, Dąbrówka Wyłazy, Żelków odwadniane są w kierunku Świdnicy będącej prawobrzeżnym dopływem Kostrzynia, wpływającej do Kostrzynia na terenie gminy Kotuń.

Kostrzyń jest największą rzeką przepływającą przez gminę Skórzec. W górnym odcinku, od źródeł do mostu kolejowego na trasie Warszawa-Siedlce w gminie Kotuń, Kostrzyń został uregulowany. Poniżej, od miejscowości Oleksin, aż do ujścia do Liwca, rzeka naturalnie meandruje. Część uregulowanego koryta Kostrzynia stanowi jednocześnie granicę gminy. Średni roczny przepływ Kostrzynia w przekroju wodowskazowym Jagodne (poza terenem gminy) wynosi 2,77 m³/s

Na terenie gminy Skórzec największym dopływem Kostrzynia jest prawobrzeżny dopływ spod Gołąbka, który wpływa do Kostrzynia w km 39,76, a powierzchnia jego zlewni wynosi 36,71 km². W km 2,87 dopływ spod Gołąbka przyjmuje prawobrzeżny dopływ Skórczyk o powierzchni zlewni 15,88 km². Skórczyk często błędnie określany jest jako rów, tj. urządzenie wodne, a nie ciek z wodą płynącą. Poniżej dopływu spod Gołąbka, Kostrzyń, w km 36,76, przyjmuje lewobrzeżny dopływ z Woli Wodyńskiej, w km 34,45 lewobrzeżny dopływ z Szostka, w km 28,04 lewobrzeżny dopływ z Lipin. Wymienione lewobrzeżne dopływy Kostrzynia odwadniają teren gmin sąsiednich. W km 24,82 do Kostrzynia uchodzi prawobrzeżny dopływ z Osińskiego o powierzchni zlewni 16,69 km², odwadniający południowy fragment terenu gminy Skórzec.

Dolina Kostrzynia jest zmeliorowana, z liczną siecią rowów.

Na terenie gminy znajdują się nieliczne bezodpływowe zbiorniki wodne (oczka wodne) częściowo poddane rekultywacji i pogłębieniu.

We wsi Dobrzanów znajduje się kompleks stawów rybnych o powierzchni około 2 ha. Ponadto na terenie gminy występują niewielkie pojedyncze stawy.

Monitoring jakości wód powierzchniowych prowadzony jest zgodnie z przepisami

ustawy Prawo wodne. Przez jednolite części wód powierzchniowych (JCWP) rozumie się oddzielny i znaczący element wód powierzchniowych takich jak: jezioro lub inny naturalny zbiornik wodny, sztuczny zbiornik wodny, struga, strumień, potok, rzeka, kanał lub ich część, morskie wody wewnętrzne, wody przejściowe lub wody przybrzeżne. Gmina Skórzec znajduje się w zasięgu 3 JCWP:

- Kostrzyń od źródeł do Dopływu z Osińskiego RW2000232668418,
- Muchawka od źródeł do Myrchy RW2000232668289,
- Świdnica RW20001726684529.

Ocenę stanu wód powierzchniowych prezentuje się poprzez ocenę stanu ekologicznego (w przypadku wód, których charakter został w znacznym stopniu zmieniony w następstwie fizycznych przeobrażeń, będących wynikiem działalności człowieka poprzez ocenę potencjału ekologicznego) oraz ocenę stanu chemicznego.

Stan ekologiczny/potencjał ekologiczny jest określeniem, jakości struktury i funkcjonowania ekosystemu wód powierzchniowych, sklasyfikowanej na podstawie wyników badań elementów biologicznych oraz wspierających je wskaźników fizykochemicznych i hydromorfologicznych.

Stan ekologiczny JCWP klasyfikuje się poprzez nadanie jej jednej z pięciu klas, jakości (klasa 1 – bardzo dobry, klasa 2 – dobry, klasa 3 – umiarkowany, klasa 4 – słaby i klasa 5 – zły stan ekologiczny); dla potencjału ekologicznego (klasa 1 i 2 – potencjał ekologiczny dobry i powyżej dobrego).

Klasyfikacji stanu chemicznego JCWP dokonuje się na podstawie analizy wyników pomiarów zanieczyszczeń chemicznych, w tym tzw. Substancji priorytetowych. Podstawą analizy jest porównanie uzyskanych wyników ze środowiskowymi normami jakości. Przyjmuje się, że JCWP jest w dobrym stanie, jeżeli żadna z obliczonych wartości stężeń nie przekracza dopuszczalnych stężeń maksymalnych i średniorocznych.

Stan JCWP ocenia się poprzez porównanie wyników klasyfikacji stanu/potencjału ekologicznego i stanu chemicznego. JCWP może być oceniona jako będąca w „dobrym stanie”, jeśli jednocześnie jej stan/potencjał ekologiczny jest sklasyfikowany przynajmniej, jako dobry, a stan chemiczny sklasyfikowany jest jako dobry. W pozostałych przypadkach, JCWP ocenia się jako będąca w złym stanie.

Stan wszystkich JCWP w gminie Skórzec oceniono jako zły.

Wg Atlasu Hydrogeologicznego Polski (pod. red. B. Paczyńskiego – Warszawa 1993) gmina Skórzec położona jest w obrębie makroregionu północno-wschodniego, regionu I – mazowieckiego, rejonu I_A – mazowiecko-podlaskiego. W regionie tym użytkowe poziomy wodonośne występują w utworach kredy, miocenu, oligocenu i czwartorzędu. Dolne piętro hydrostrukturalne reprezentują poziomy mioceni i oligoceni, zaś górne piętro tworzą powszechne i najczęściej użytkowane poziomy systemu czwartorzędowego.

Poziom oligoceni na tym terenie stanowi fragment jednego z głównych zbiorników wód podziemnych – GZWP nr 215 subniecka warszawska. Utworami wodonośnymi są oligoceni piaski glaukonitowe występujące na głębokości średnio 180 m ppt. W tej części zbiornika GZWP nr 215 wprowadzono wysoką ochronę (OWO) z uwagi na dobrą izolację poziomu z wodami o dobrej i trwałej jakości, ale o ograniczonych zasobach.

Wykorzystywane do indywidualnego zaopatrzenia w wodę studnie kopane nie przekraczają głębokości 20 m.

Gmina Skórzec posiada dobrze rozwiniętą gospodarkę zbiorowego zaopatrzenia w wodę i odprowadzania oraz oczyszczania ścieków.

Wody pierwszego poziomu wodonośnego, występujące w utworach czwartorzędowych, stwierdza się na różnych głębokościach. Głębokości te są uzależnione od ukształtowania terenu oraz od występowania i głębokości zalegania utworów nieprzepuszczalnych.

Na obszarach wysoczyznowych, zwierciadło pierwszego poziomu wodonośnego występuje na różnych głębokościach i jest zależne od wyniesienia ponad okoliczne dna dolin oraz układu warstw nieprzepuszczalnych. W północnej i środkowej części gminy poziom ten zalega na głębokości poniżej 3 m ppt.

Występowanie bagien, mokradeł i torfowisk wiąże się z płytkim zaleganiem wód gruntowych w obrębie dolin i innych obniżen terenu. Niezbyt głęboko wcięte koryta rzek oraz niewielkie nachylenie terenu w dolinach powodują słabe drenowanie gruntu.

Zwierciadło wód pierwszego poziomu wodonośnego na obszarach dolin, obniżen i zagłęben bezodpływowych, występuje na głębokości zazwyczaj do 1 metra od powierzchni terenu. Jest ono zasilane głównie przez opady atmosferyczne oraz zależy od stanu wód w ciekach.

W dolinach rzecznych i w obniżeniach terenu pierwszy poziom wodonośny jest pozbawiony izolacji. Na części obszarów wysoczyznowych poziom wodonośny jest słabo izolowany. Wody poziomu czwartorzędowego, które nie są izolowane lub słabo izolowane warstwą trudno przepuszczalną o niewielkiej miąższości, narażone są na zanieczyszczenia pochodzenia rolniczego i komunalnego, co powoduje ich skażenie bakteriologiczne i chemiczne.

Wody wierzchówkowe, na głębokości do 2 metrów, mogą występować na wschód od Czerniejewa oraz we wsi Dąbrówka Stany, na wschód od m. Dąbrówka Ług, w rejonie Skarżyna w zachodniej części gminy, na zachód od Trzcina, na południe od wsi Dobrzanów.

Gmina Skórzec w całości zlokalizowana jest na obszarze Jednolitej Części Wód Podziemnych nr 55 (jednostka PLGW200055). Monitoring jakości wód podziemnych prowadzony jest Państwowy Instytut Geologiczny – Państwowy Instytut Badawczy na zlecenie Głównego Inspektoratu Ochrony Środowiska.

Ogólny stan wód podziemnych w jednostce nr 55 oceniany jest na dobry.

Obszary szczególnego zagrożenia powodzią

W granicach gminy Skórzec nie występują obszary szczególnego zagrożenia powodzią.

4. Gleby

Na obszarze gminy Skórzec występują gleby wytworzone z utworów lodowcowych i wodnolodowcowych, głównie z piasków oraz gleby, których skałą macierzystą są rzeczne i bagienne utwory holoceni. Pod względem typologicznym gleby są mało zróżnicowane. Na obszarze wysoczyzn przeważają gleby pseudobielicowe oraz gleby brunatne wyługowane i kwaśne. W dolinach i obniżeniach terenu występują gleby hydrogeniczne: murszowo-mineralne oraz torfowe i murszowo-torfowe.

Pod względem składu mechanicznego gleby w gminie Skórzec są glebami piaskowymi. Zbudowane są głównie z piasków słabo gliniastych, a także piasków luźnych i piasków gliniastych lekkich.

Gleby pseudobielicowe wytworzone z piasków gliniastych lekkich występują na znacznych powierzchniach w północnej części gminy, we wsiach: Boroszków, Dąbrówka Wyłazy, Dąbrówka Stany, Stara Dąbrówka, Czerniejew, Ozorów, Skarżyn, Teodorów, Żelków. Gleby te zaliczane są do kompleksu żyniego bardzo dobrego.

Gleby brunatne wyługowane i kwaśne zbudowane z piasków gliniastych lekkich występują w rejonie wsi: Skórzec, Dąbrówka Ług, Dąbrówka Stany, Skarżyn. Gleby te zaliczane są do kompleksu żytniego dobrego.

We wschodniej, południowej i południowo-wschodniej części gminy, poza obniżeniami terenu, występują gleby pseudobielicowe i brunatne wytworzone z piasków luźnych i piasków słabogliniastych. Gleby te zaliczane są do kompleksu żytniego słabego i bardzo słabego. Ich stosunkowo rozległe płaty sąsiadują z glebami tworzącymi kompleks żytnej dobry i bardzo dobry.

W dolinach i obniżeniach terenu występują gleby torfowe i murszowo-torfowe oraz gleby murszowo-mineralne. Na glebach tych zdecydowanie przeważa kompleks użytków zielonych średnich, tylko na niewielkich powierzchniach w południowo-wschodniej i południowej części gminy trwałe użytki zielone zaliczane są do kompleksu słabego i bardzo słabego.

5. Charakterystyka przyrody ożywionej

Dominującym typem krajobrazu w gminie Skórzec jest krajobraz rolniczy, w którym podstawowym środowiskiem są pola uprawne. Pomimo prostej struktury i niewielkiej bioróżnorodności tego środowiska, krajobraz rolniczy jest obszarem wyłącznego występowania wielu gatunków roślin i zwierząt. Tylko w tym środowisku występują gatunki typowo polne lub charakterystyczne dla półotwartego krajobrazu rolniczego. Cechą charakterystyczną tego środowiska jest duże rozdrobnienie pól oraz duża liczba zadrzewień, pojedynczych drzew lub kęp siedzących na miedzach, dróg dojazdowych do pól i łąk, często ze szpalerami drzew, rozproszona zabudowa wiejska. Cechy te powodują, że krajobraz rolniczy jest bardzo zróżnicowany, pozbawiony monotonii wielkoobszarowych pól. Sprzyja to występowaniu wielu gatunków roślin i zwierząt, szczególnie środowisk półotwartych i ekotonalnych.

Ze względu na niewielką powierzchnię naturalnych i sztucznych zbiorników wodnych, fauna ptaków i ssaków jest tu uboga, ale w wielu z nich licznie lub bardzo licznie występują chronione płazy, w tym gatunki rzadkie i zagrożone, jak np grzebiuszka ziemna. W wielu z nich licznie występują wodne bezkręgowce, takie jak ślimaki, ważki, chrząszcze, wodne pluskwiaki i wiele innych.

Ogólna powierzchnia lasów w gminie Skórzec wynosi 1866 ha, co stanowi 15,7% powierzchni gminy. Jest to znacznie poniżej średniej dla woj. mazowieckiego, która wynosi 23,4%. Lasy wraz z gruntami zadrzewionymi i zakrzewionymi zajmują natomiast 1962 ha.

Na terenie gminy Skórzec nie występują znacząco duże kompleksy leśne. Niewielkie lasy i zadrzewienia są rozproszone na całym terenie gminy. Kompleksy leśne są zasiedlane przez gatunki ssaków, ptaków, gadów, płazów, a także bardzo liczne bezkręgowce typowe dla różnych siedlisk leśnych, najczęściej mieszanych borów sosnowych, które dominują na terenie gminy pod względem zajmowanej powierzchni.

W lasach będących w zarządzie Lasów Państwowych występuje 10 typów siedliskowych lasu. Przeważają siedliska borowe, stanowiące 77,8 % powierzchni lasów państwowych. Dominują tu bór świeży (BŚw) – 37,8 % i bór mieszany świeży – 33,7 %. Wśród drzewostanów dominuje sosna, następne w kolejności są drzewostany brzożowe. Pozostałe gatunki stanowią niewielki procent, zajmując razem łącznie 9,2 % powierzchni.

W strukturze wiekowej dominują drzewostany w III i IV klasie wieku, tj. 41-80 lat. Najstarsze drzewostany mają 84 – 85 lat i stanowią jedynie 0,3% lasów Skarbu Państwa.

Na terenie gminy Skórzec występują lasy ochronne (wodochronne i wokół miast) zlokalizowane w obrębach ewidencyjnych: Dąbrówka-Wyłazy, Dąbrówka- Ług, Drupia,

Gołąbek, Skórzec i Teodorów.

Użytki zielone występujące głównie w dolinie Kostrzynia zajmują około 2100 ha, co stanowi 17,8% powierzchni gminy. Największe kompleksy łąk występują wzdłuż południowej granicy gminy oraz w części południowo-wschodniej wokół wsi Drupia i Wólka Kobyła. Doliny rzeczne - z przyrodniczego punktu widzenia - mają szczególne znaczenie, gdyż w ich granicach występują rzadkie i zagrożone siedliska przyrodnicze, gatunki roślin oraz zwierząt. Dolina Kostrzynia jest zmeliorowana i w znacznym stopniu przekształcona. Naturalne torfowiska niskie zostały przesuszone i zamienione na łąki, a miejscami na pastwiska. Wraz ze zmianą stosunków wodnych i użytkowaniem rolniczym, pierwotne zespoły roślinne uległy przekształceniu. Pomimo tych niekorzystnych zmian tereny te nadal zachowały wysokie walory przyrodnicze, o czym świadczy objęcie doliny Kostrzynia ochroną jako obszaru Natura 2000 na podstawie Dyrektywy Ptasiej Unii Europejskiej.

Wskaźnik jakości rolniczej przestrzeni produkcyjnej według IUNG w Puławach wynosi dla gminy 47,6 pkt i należy do najniższych w województwie mazowieckim (66 pkt)

W gminie Skórzec nie występują użytki rolne klasy I i II.

Na terenach objętych projektem Planu nie występują użytki rolne klasy III.

Charakterystyka florystyczna

Informacje o florze gminy Skórzec podano w dokumentacji „Powszechna inwentaryzacja przyrodnicza gminy Skórzec” (Kot i in. 1992). Inwentaryzacją objęto obszar gminy w granicach administracyjnych. Stwierdzono wówczas 557 gatunków roślin naczyniowych, w tym 48 gatunków objętych ochroną oraz uważanych za rzadkie. Szczególnie interesujące są takie gatunki jak koniczyna łubinowata (*Trifolium lupinaster* L.), kruszczyk błotny (*Epipactis palustris* (Mill) Cr), storczyk krwisty (*Dactylorhiza incarnata* (L.) Soo), storczyk szerokolistny (*Dactylorhiza maialis* (Reichenb.) P. F. Hunt et Summerhayes), goryczka wąskolistna (*Gentiana pneumonanthe* L.), przygielka biała (*Rhynchospora alba* (L.) Vahl.) i pływacz pospolity (*Utricularia vulgaris* L.).

Charakterystyka faunistyczna

Ryby

Na terenie gminy Skórzec jedynym ciekim wodnym, w którym występuje dosyć bogata ichtiofauna, jest Kostrzyń. W rzece tej stwierdzono 21 gatunków ryb (Powszechna inwentaryzacja przyrodnicza gminy Skórzec, 1992). Z gatunków rzadkich należy wymienić ciosę (*Pelecus cultratus*), minoga rzecznoego (*Lampetra fluviatilis*) oraz wzdregę (*Scardinius erythrophthalmus*) i miętusa (*Lota lota*). Występują ponadto: piskorz (*Misgurnus fossilis*), koza (*Cobitis taenia*), a w starorzeczach – różanka (*Rhodeus sericeus*). Z innych, pospolitych gatunków ryb, liczne są: płoć (*Rutilus rutilus*), jelec (*Leuciscus leuciscus*), kiełb (*Gobio gobio*), słonecznica (*Leucaspis delineatus*), lin (*Tinca tinca*), ukleja (*Alburnus alburnus*), karaś srebrzysty (*Carassius gibelio*), okoń (*Perca fluviatilis*), szczupak (*Esox lucius*), ciernik (*Gasterosteus aculeatus*).

W rowach melioracyjnych, nawet przy skrajnie niskim poziomie wody, utrzymują się tylko ciernik i słonecznica. Ponadto okresowo mogą występować: szczupak - szczególnie wiosną w drodze na tarliska, kiełb, okoń, piskorz, śliz (*Barbatula barbatula*) i koza.

Znaczenie rowów dla ichtiofauny polega przede wszystkim na możliwości rozprzestrzeniania się gatunków (migracje z rzeki i stawów), jako miejsca tarła (szczupak) oraz siedliska nielicznych gatunków (ciernik, słonecznica, koza, piskorz).

Gady i płazy

W trakcie prac inwentaryzacyjnych w granicach gminy Skórzec stwierdzono występowanie jaszczurki zwinki (*Lacerta agilis*) oraz 8 gatunków płazów: ropuchy szarej (*Bufo bufo*), rzekotki drzewnej (*Hyla arborea*), grzebiuszki ziemnej (*Pelobates fuscus*), żaby wodnej (*Rana esculenta*), żaby śmieszki (*Rana ridibunda*), żaby jeziorkowej (*Rana lessonae*), żaby trawnej (*Rana temporaria*) i żaby moczarowej (*Rana arvalis*).

Ptaki

W roku 1992 na terenie gminy Skórzec stwierdzono 102 gatunki ptaków, w tym 88 lęgowych i prawdopodobnie lęgowych oraz 14 przelotnych (Kot i in. 1992). Z gatunków występujących w kraju nielicznie, w granicach gminy stwierdzono następujące: kulik wielki (*Numenius arquata*), rycyk (*Limosa limosa*), kropiatka (*Porzana porzana*), turkawka (*Streptopelia turtur*), bekas kszyk (*Gallinago gallinago*), dudek (*Upupa epos*). Z grupy gatunków wymienionych w Załączniku 1 Dyrektywy Ptasiej (gatunki zagrożone w skali Europy) w granicach gminy Skórzec występuje 12 gatunków, z których dla dwóch – ze względu na dosyć liczne występowanie nie podawano oceny liczebności. Z tej grupy licznie (40-45 stanowisk) w dolinie Kostrzynia występował derkacz (*Crex crex*), gatunek zagrożony w skali globalnej.

Dla wybranych gatunków lęgowych w ekofizjografii podstawowej dla gminy Skórzec podano bardziej dokładne informacje o ich występowaniu na terenie gminy:

1. Kulik wielki (*Numenius arquata*) – w roku 1992 jedna para występowała w dolinie Kostrzynia koło wsi Kolonia Kłódzie, natomiast w roku 2010 obserwowano ten gatunek w okresie lęgowym na łąkach na NW od wsi Drupia.
2. Bocian biały (*Ciconia ciconia*) – występuje w wielu wsiach, szczególnie na skrajach doliny Kostrzynia.
3. Błotniak stawowy (*Circus aeruginosus*) – kilka par błotniaka stawowego występuje w dolinie Kostrzynia.
4. Przepiórka (*Coturnix coturnix*) – w latach 80. i 90. XX w. bardzo nieliczna (roku 1992 stwierdzona tylko na 2 stanowiskach, obecnie występuje dosyć często na dużych kompleksach pól uprawnych).
5. Sowa uszata (*Asio otus*) – odzywającego się ptaka zanotowano tylko na jednym stanowisku.
6. Dudek (*Upupa epos*) – 1 ptaka obserwowano koło wsi Żebrak.
7. Dzięcioł czarny (*Dryocopus martius*) – na terenie gminy stwierdzono na 3 stanowiskach.
8. Czajka (*Vanellus vanellus*) – zasiedla głównie otwarte łąki w dolinie Kostrzynia oraz wilgotne pola.
9. Kszyk (*Gallinago gallinago*) – 2 tokujące samce zanotowano na łąkach w dolinie Kostrzynia.
10. Derkacz (*Crex crex*) – w roku 2010 występował dosyć licznie w całej dolinie Kostrzynia, jego liczebność oceniono na 340-400 terytorialnych samców, z czego co najmniej 40 - 45 w granicach gminy Skórzec.
11. Kruk (*Corvus corax*) – w latach 80. XX w. występował rzadko, obecnie jest dosyć liczny ptakiem lęgowym.

12. Srokosz (*Lanius excubitor*) – w latach 90. XX w. stwierdzony na 3 stanowiskach, obecnie liczebność tego gatunku utrzymuje się na podobnym poziomie.

Ssaki

Inwentaryzacje ssaków łownych prowadzone przez Polski Związek Łowiecki oraz wyniki obserwacji faunistycznych prowadzonych na terenie gminy Skórzec w roku 1992 oraz w latach 2009-2010 wykazały, że teren ten jest zasiedlony przez duże ssaki kopytne takie jak łoś, dzik i sarna, a także ssaki drapieżne: lis (*Vulpes vulpes*), kuna leśna (*Martes martes*), kuna domowa (*Martes foina*), wydra (*Lutra lutra*), tchórz (*Mustela putorius*), gronostaj (*Mustela erminea*), łasica (*Mustela nivalis*), borsuk (*Meles meles*). Z innych gatunków występuje bóbr (*Castor fiber*), piżmak (*Ondatra zibethicus*), karczownik ziemnowodny (*Arvicola amphibius*), wiewiórka (*Sciurus vulgaris*), jeż wschodni (*Erinaceus roumanicus*), kilka gatunków nietoperzy (*Chiroptera*). W odpowiednich siedliskach liczne są gryzonie: mysz domowa (*Mus musculus*), mysz leśna (*Apodemus flavicollis*), mysz polna (*Apodemus agrarius*), mysz zaroślowa (*Apodemus sylvaticus*), szczur wędrowny (*Rattus norvegicus*), nornik zwyczajny (*Microtus arvalis*), nornica ruda (*Myodes glareolus*) i inne.

Terenami chętnie zasiedlanymi przez duże ssaki kopytne jest dolina Kostrzynia oraz większe kompleksy leśne. W dolinie Kostrzynia licznie – szczególnie w ostatnich latach – występują chronione gatunki ssaków, takie jak bóbr (*Castor fiber*) i wydra (*Lutra lutra*).

6. Charakterystyka siedlisk przyrodniczych

Siedlisko przyrodnicze to obszar lądowy lub wodny, naturalny, półnaturalny lub antropogeniczny, wyodrębniony w oparciu o cechy geograficzne, abiotyczne i biotyczne. W praktyce pojęcie zbliżone do pojęcia biogeocenozy albo ekosystemu obejmującego fragment powierzchni ziemi. Termin używany głównie w Europie w związku z programem *Natura 2000*. Dyrektywa *Siedliskowa* wymienia typy europejskich siedlisk przyrodniczych, które są zagrożone wyginięciem w Europie i zobowiązuje państwa Unii Europejskiej do ich ochrony przez tworzenie obszarów *Natura 2000*.

Siedliska zbiorowisk naturalnych i półnaturalnych

Siedliska zbiorowisk leśnych i zaroślowych

Zespół: *Salicetunpentatron-cinereae* (Almq.1929) Pass.1961. Zespół ten ma postać zarośli występujących na terenach podmokłych, w dolinach cieków, rzek i strumieni. Składnikami jego są wierzby: pięciopręcikowa (*Salix pentada*), szara zwana także łożą (*Salix cinerea*), Borealny gatunek- wierzba czerniejąca (*Salix myrsinifolia*= *Salix nigricans*) i kruszyna (*Frangula alnus*). Zespół: *Ribo nigri Alnetum* Sol. Górn. 1975 mscr.- ols. Zespół ten charakteryzuje się dominującą rolą olszy czarnej i strukturą kępowo-dolinkowa. Powstaje w wyniku sukcesji łożowisk, szuwarów i torfowisk niskich. Na terenie gminy występuje w peryferyjnych częściach dolin. Gatunkiem charakterystycznym zespołu jest porzeczka czarna (*Ribes nigrum*).

W zagłębieniach między kępami zachowuje się roślinność szuwarowa. Zespół: *Cladonio-Pinetum* Juraszek 927- bór suchy. Na terenie gminy Skórzec występuje głównie jako faza degeneracyjna boru świeżego. Charakteryzuje się dużym udziałem porostów z rodziny *Cladoniaceae* takich jak: *Cladonia rangiferina*, *Cladonia arbuscula* (*Cladonia silvatica*), *Cladonia tennis* oraz *Cladonia furcata* i *Cetraria islandica*. Występuje na północ od wsi Dąbrówka Stany i między wsiami Kobyła Wólka i Grala, a także w znacznej części lasów chłopskich na uboższych glebach.

Zespół: *Leucobryo-Pinetum* Mat. (1962) 1973. Suboceaniczna odmiana boru świeżego, regionalnie zubożała. Występuje w facji z borówką czernicą (*Vaccinium myrtillus*) lub w

postaci mszystej z gatunkami: *Entodon (Pleurozium) schreberi*, *Dicranum undulatum* i *Hylocomium splendens*, głównie na obrzeżach dolin rzecznych.

Zespół: *Malinio-pinetum* J. Mat. 1973- śródładowy bór wilgotny. Charakteryzuje się dużym udziałem trzęślicy modrej. Występuje w sąsiedztwie borów bagiennych na S od wsi Kobyła Wólka (uroczysko Stanisławów) i na niewielkich powierzchniach na wschód od Skórca.

Zespół: *Vacconio uliginosi-Pinetum* Kleist 1929- kontynentalny – kontynentalny bór bagienny. Powstaje w wyniku sukcesji torfowisk wysokich. Charakteryzuje się dużym udziałem borówki bagiennej i bagna zwyczajnego. Duży płat tego zespołu występuje w uroczysku Stanisławów na obrzeżu torfowisk.

Zespół: *Quercu- roboris-Pinetum* J. Mat (mscr.) – kontynentalny bór mieszany. W drzewostanie dominują sosna i dąb szypułkowy, runo jest bogate w gatunki. Zespół ten zajmuje największe powierzchnie w lasach gminy. Duży udział mają w nim gatunki kontynentalne: szczodrzeniec ruski (*Cytisus ruthenicus*) i trzmielina brodawkowata (*Evonymis verrucosus*). Na południowy zachód od wsi Dąbrówka Stany występuje nielicznie turówka leśna (*Hierochloe Australis*).

Zespół: *Circaeo-Alnetum* Oberd. 1953 - łęg olszowo-jesionowy. Zespół ten występuje w lekko zabagnionych dolinach rzek i mniejszych cieków wodnych, często w kompleksie z olsami. Drzewostan zbudowany jest z olszy czarnej i jesionu. Płaty jego porastają wilgotniejsze siedliska w dolinie Kostrzynia i jego dopływów, w okolicach wsi: Drupia, Żebrak, Kłódzie oraz dolinie dopływu Kostrzynia na wschód od Skórca. W wyniku odwadniania areał jego ulega zmniejszeniu. Z najbardziej interesujących gatunków występują w nim storczyk Fuchsa i listera jajowata.

Zespół: *Tilio-Carpinetum* Tracz. 1962 - grąd subkontynentalny. Gatunkiem dominującym w drzewostanie jest grab. Jedyne dobrze zachowany płat tego zespołu znajduje się na północny wschód od Drupi. Przedstawia on żyzną postać grądu - podzespół *T.-C. corydaletosum* z gatunkami wyróżniającymi: kokorycz pełna, ziarnopłon wiosenny, zawilec żółty. Poza tym fragmenty podzespołu typowego można spotkać w kompleksie leśnym na południowy zachód od wsi Dąbrówka Stany.

Siedliska zbiorowisk wodnych, nawodnych i szuwarowych

Zbiorowiska wodne wobec braku większych zbiorników wodnych wykształcają się tylko fragmentarycznie. W akwenach na południowy wschód od Skórca stwierdzono zespół rdestnicy pływającej (*Potamogeton natans*).

Zbiorowiska szuwarowe zajmują małe powierzchnie i są nieliczne, Na południe od Skórca można spotkać właściwy szuwar trzcinowy (*Phragmitetum communis*) (Gams. 1927) Schmale 1939, szuwar pałki szerokolistnej i zespół manny mielec. W obniżeniach terenu najczęściej występują turzycowiska (zw. *Magnocaricion*). Należą tu: *Iridetum pseudacori* Egger 1933 z dominującym kosańcem żółtym (tylko jedno stanowisko na południowy wschód od Skórca), *Caricetum acutiformis* Sauer 1937, z turzycą błotną, *Caricetum appropinquatae* (Koch 1926) Soó. 1938 z dominującą turzycą tunikową, *Caricetum gracilis* (Graeben. Et Hueck) R. Tx.1937 z turzycą zaostrzoną *Phalaridetum rundinaceae* (Koch 1926) Libb. 1931- szuwar trawiasty z dominującą mozgą trzcinową. Zespoły *Caricetum rostratae* Ruebel 1912 z turzycą dziubkowatą i następujący po niej *Caricetum appropinquatae* (Koch 1926) Soó.1938 z turzycą tunikową, zarastają doły potorfowe doliny Kostrzynia na N od wsi Żebrak (za rzeką).

Zespoły te występują w terenach dolinowych na południowy wschód od Skórca, wzdłuż doliny Kostrzynia, zwłaszcza na południowy wschód od wsi Kłódzie, gdzie płaty ich są rozleglejsze. Sukcesja ich zmierza w kierunku olsów i dlatego w znacznej mierze mają

charakter półnaturalny.

Siedliska zbiorowisk murawowych, łąkowych i pastwiskowych

Murawy bliźniacze psiary są lokalnie reprezentowane przez zespół wilgotny *Nardo-Juncetum Nordh.* 1920 Buk. 1924 z gatunkiem charakterystycznym - sitem sztywnym (*Juncus squarrosus*). Występuje on w wilgotnych zagłębieniach bezodpływowych w kontakcie z torfowiskiem niskim kwaśnym, na wschód od Skórca. W zatorfionym płacie tego zespołu znajduje się jedyne stanowisko goryczki wąskolistnej (*Gentiana pneumonanthe*). Psiara sucha występuje w zubożałej postaci zbiorowiska z *Nardus stricta*. Należy ono do związku *Nardo-Galion saxatilis*.

Na wydmach na północ od wsi Dąbrówka Wyłazy i na wschód od wsi Grala Dąbrowizna występują płaty mącznicy lekarskiej wielkości do kilkuset metrów kwadratowych. Wchodzą one do pionierskich muraw szczotlichowych lub tworzą borealno-kontynentalny zespół *Arctostaphylo-Callunetum* R.Tx et Prsg.1940. Poza tym na polankach śródborowych i obrzeżeniach borów spotyka się zubożałe wrzosowiska z udziałem porostów z rodzaju *Cladonia*.

Zespół: *Spergulo vernalis-Corynephorretum* Klika 1911 r. Tx. (1929) 1937. Rzadki, na wydmach rozwiewnych i to najczęściej w podzespole s.-c. *cladonietum*, z udziałem chrobotków: na N od wsi Dąbrówka Wyłazy i na E od Grali. Większe powierzchnie zajmuje zespół z wyraźną dominacją porostów. *Corniculario-Cladonietum mitis* z rogaczką kolczastą i chrobotnikiem łagodnym (*Cladina mitis*). Bardzo rzadko w wierzchołkowych partiach wydm występuje zespół *Polytrich-Stereocaulium condensati* Głowacki 1988, z gatunkami: *Stereocaulon condensatum*, *Stereocaulon tonentosum* i *Cladonia verticillata*.

Do bardziej zwartych muraw psammofilnych należą luźniejsze murawy o charakterze subkontynentalnym, zaliczane do związku *Koelerio glaucae*, tworzące zespół *Festuco-Koelerietum glaucae* Klika 1931 ze strzęplicą siną, goździkiem piaszkowym i łyszczem baldachogroniastym. Występują tylko na wydmach na skraju boru na północ od wsi Dąbrówka Stany. Bardziej zwarte murawy, zaliczane do zw. *Armerion elongatae*, z takimi gatunkami jak: zawciąg pospolity, goździk kropkowany i goździk kartuzek, reprezentują zespół *Festuco-Armerietum* występujący, na piaszczystych wzniesieniach dolin rzecznych. Na terenie gminy Skórzec dość rzadkie: na wschód od Skórca i na północ od wsi Żebrak.

Na terenie wyrobiska na północ od wsi Dąbrówka Stany, występuje płat przedstawiający zespół *Sclerantho-Herniarietum glabrae* Głowacki 1988.

Zespół: *Arrhenatheretum medioeuropaeum* (Br. -Bl. 1925) Koch 1926. Zespół ten występuje na siedliskach świeżych w dolinach Kostrzynia i jego dopływów. W wyniku odwodnienia terenu areal jego został znacznie zmniejszony. Skład florystyczny tego zespołu w wyniku zabiegów gospodarczych ulega zubożeniu, a w miejscach silniej odwodnionych, zwłaszcza na glebach piaszczystych, ulega regresji i grozi mu przekształcenie w zbiorowiska psammofilne (ubogie pastwiska).

Zespół: *Filipendlo-Geranium* Koch 1926. Jest to zbiorowisko ziołoroślowe miejsc niekoszonych lub rzadko koszonych. Charakteryzują je okazałe byliny; wiązówka błotna, bodziszek błotny, wielosił błękitny, kozłek lekarski i inne. Wykształcają się one na obrzeżu wilgotnych zarośli. Częste są w dolinach cieków, szczególnie Kostrzynia, między wsiami Żebrak i Kłódzie. Na pozostałym terenie ulegają regresji w wyniku koszenia czy wypasania.

Zespół: *Molinietum medioeuropaeum* Koch 1926. Typowe płaty tego zespołu są rzadko spotykane. Bogate gatunkowo, są siedliskiem wielu gatunków chronionych. Bogatsze płaty tego zespołu występują w dolinie Kostrzynia. Znacznie bardziej rozpowszechnione jest acydofilne zbiorowisko ze śmiałkiem darniowym. Towarzyszy w terenie torfowiskowym

niskim, niezakwaszonym. W wyniku odwadniania przechodzą one w łąki świeże. Spotyka się tu gatunki chronione: goździk pyszny, storczyk krwisty, kruszczyk błotny.

Regionalnie dominuje zespół *Cirsietum rivularis* Rolski 1931 z ostrożniem łąkowym, nadającym zbiorowisku w okresie kwitnienia czerwoną barwę. Zbiorowiska łąkowe przy intensywnym wypasaniu przechodzą w zespoły pastwiskowe: *Lolio-Cynosuretum* R. Tx. 1937, na siedlisku łąki świeżej, oraz *Junco-Molinietum* Prsg 1951 i *Epilobio- Juncetum effusi* Oberd. 1957 na siedliskach wilgotnych.

Siedliska zbiorowisk torfowisk mszysto-turzycowych

Na obrzeżach dolin, w oligotroficznym zagłębieniu bezodpływowym występuje zespół: *Carii-Agrostietum* R. Tx 1937 z fiołkiem błotnym (*Viola palustris*), turzycą siną (*Carex curta*).

Natomiast jedyny zachowany płat zespołu: *Ledo-Sphagnetum magellanici* Sukopp 1959. em Neuhansl 1969. znajduje się w uroczysku Stanisławów w kompleksie boru bagiennego. Spotykamy tu gatunki charakterystyczne: wełniankę pochwowatą (*Eriophorum vaginatum*), modrzewnicę zwyczajną (*Andromeda polifolia*) i żurawinę (*Vaccinium oxycoccus*) (*Oxycoccuss quadrioetalus*). Torfowisko to ulega zarastaniu sosną i przechodzi w bór bagienny. Drugi płat, z przygielką białą (*Rhynchospora alba*) i rosiczką okrągłolistną (*Drosera rotundifolia*), położony w partii krawędziowej doliny Kostrzyna, między wsiami Dąbrówka Stany i Żebrak, uległ w wyniku odwodnienia zubożeniu, a oba wymienione gatunki zagięły.

Siedliska zbiorowisk okrajkowych

Zespół: *Trifolie- grimonietum* Mull 1961.- zbiorowisko wykształcające się na obrzeżu zarośli i lasów liściastych z gatunkami charakterystycznymi: koniczyną pogiętą (*Trifolium medium*), rzepikami pospolitym (*Agrimonia*) i wonnym (*Agrimonia odorata*) oraz cieciorczą pstrą (*Coronilla varia*), lucerną sierpowatą (*Medicago palcata*) i innymi gatunkami przechodzącymi ze zbiorowisk łąkowych jako wyróżniające, np. krwawnik pospolity (*Achillea millefolium*), chaber łąkowy i inne.

Siedliska zbiorowisk synantropijnych

Zbiorowiska segetalne

Na glebach niewapiennych, najważniejszym zespołem regionalnym jest *Vicietum tatraspermae* (Krusem et Villeg 1939) Kornaś 1950, zróżnicowany florystycznie w zależności od wilgotności i składu mechanicznego gleby. Na terenie gminy Skórzec jest to jedyne zbiorowisko reprezentujące związek *Aphanion*.

Zespół: *Arnoserido –Skleranthtelum* (Chouard 1925) r. Tx 1937 ze związku *Arnoseridion- minima*, występujący na ubogich glebach piaszczystych. Jest on bardzo rzadki i zajmuje małe powierzchnie w pobliżu wsi Grała i Kłódzie. Często zastępuje go zubożałe zbiorowisko ze *Skleranthus annuus*.

Najczęstszym zespołem jest *Echinochloo-Setarietum* Krusem et Vlieg (1939) 1940. Na ubogich glebach piaszczystych lecz ciepłych, występuje zespół *Digitarietum Ischaenii* z palusznikiem nitkowatym. Występuje on na wyniesieniu między wsiami Żebrak i Trzciniec. Można tu spotkać na małych powierzchniach zubożałą postać zespołu *Herniario-Polycnnetum* Fijałk. 1967 z połonicznikiem kosmatym (*Hierniariae Hirsuta*). Na glebach bardziej zwięzłych występują rzadko zubożałe płaty zespołu *Oxalido-Chenopodietum polyspermi* Siss. 1950 w okolicy wsi Boroszków. W ogródkach przydomowych rozpowszechniony jest *Galinsogo-Setarietum* R. Tx. 1950 z obu gatunkami żółtlic. W wyniku używania herbicydów następuje degradacja zespołów i tworzą się zubożałe zbiorowiska

zastępcze z dominującymi gatunkami: komosą białą i rdestem gruczołowatym, a na glebach lżejszych - ze skrzypem polnym.

Zbiorowiska ruderalne, porębowe i dywanowe

Zbiorowiska ruderalne, roślin jednorocznych i dwuletnich obejmują szeroko rozpowszechnione dwa zespoły:

- *Sisymbrium sophiae* Kreh. 1925 z dominującą stulichą psią,
- *Urtica* – *Malvetum neglecta* (Knapp1945) Lohm. 1950 z pokrzywką żegawką i ślazurem zaniedbanym.

Na glebach piaszczystych występują zespoły nitrofilne, ciepłolubne: *Centaureo-Artemisietum absinthii* Faliński (1963) 1965 z pięciornikiem rozesłanym i piołunem. Występują one na przydrożnych przypłociach wielu wiosek. Zbiorowiska nitrofilne na wilgotniejszych i żyzniejszych glebach reprezentowane są przez dwa rozpowszechnione zespoły: *Balloto-Chenopodietum* R. tx 1931 em. Lohm. 1950 z mierznicą czarną i *Tanaceto-Artemisietum vulgaris* Br. – Bl. (1931) 1949 z okazałymi bylinami: wrotczem pospolitym i bylicą pospolitą. Pierwszy związany jest głównie z przypłociami wsi, drugi zwykle o większej powierzchni, występuje na placach i w postaci zbliżonej do łąki świeżej na poboczu szosy, na odcinku Żelków – Dąbrówka Ług.

Na obrzeżu wilgotnych zarośli w dolinie Kostrzynia występuje okrajkowy zespół *Eupatorietum cannabini* R. Tx (1937) z dominującym sadźcem konopiastym.

Na poboczach dróg, ścieżkach, podwórkach, na glebach świeżych (rozpowszechniony) występuje zespół: *Lolio-Plantaginetum* (Lincola 1921) Beger 1930.

Rorippo-Agrostietum Th. Muell. 1961 występuje rzadko na mule okresowych zbiorników wodnych na E od Skórca.

Blysmo-Juncetum compressi (Libb. 1930) R. Tx. 1950. Rzadko na poboczach wilgotnych dróg i ścieżek, w postaci zubożałej z sitem spłaszczonym.

Junctum macri (Dlem, Slss, et Westh. 1940) Schwick. 1944 em. R.Tx.1950 z mietlicą pospolitą i sitem chudym. Występuje na drogach leśnych w borach, w uroczysku Stanisławów, w okolicy Kłódzia i na wschód od Skórca.

7. Dobra materialne

Obiekty zabytkowe, wpisane do rejestru zabytków, podlegają ochronie konserwatorskiej.

W gminie Skórzec do rejestru zabytków wpisano dwa obiekty:

- Kościół parafialny i klasztor w Skórcu, mur., 1794 r., nr rej. zab. A-125/593 z dn. 02.04.1962 r.,
- Kapliczkę przydrożną z figurą św. Jana Nepomucena, mur., pocz. XIX w., nr rej. zab. A-895 z dn. 15.12.2009 r., oraz B-99/253 z dn. 19.09.1970 r.

W ewidencji zabytków znajdują się następujące obiekty:

Czerniejew

1. Dom nr 29, drewn., 1 poł. XX w.
2. Spichlerz w zagrodzie nr 20, drewn., l. 30-XX w.
3. Dom nr 80, drewn., 1 poł. XX w.

4. Dom nr 118, drewn., l. 30-XX w.

Dąbrówka Ług

5. Dom przy ul. Wyszyńskiego 75, drewn., l. 20-XX w.
6. Dom przy ul. Żeromskiego 28, drewn., l.

30-XX w.

Dąbrówka Niwka

7. Dom nr 15, mur., l. 20-XX w.

8. Kapliczka przydrożna, mur., l. 20-XX w.

Dąbrówka Stany

9. Kaplica mariawicka, mur., 1907 r.

10. Dom nr 78, drewn., pocz. XX w.

11. Dom nr 97, drewn., 1936 r.

12. Dom nr 141, mur., l. 20-XX w.

13. Dom nr 147, drewn., pocz. XX w.

14. Stodoła w zagrodzie nr 47, drewn., l. 20-XX w.

15. Stodoła w zagrodzie nr 85, drewn., l. 30-XX w.

16. Kapliczka przydrożna, mur., l. 30-XX w.

Dąbrówka Wylazy

17. Dom na zachodnim skraju wsi, drewn., l. 20-XX w.

18. Kapliczka przydrożna nr 113, mur., 1907 r.

Dobrzeńców

19. Dom w osiedlu Dobrzeńców, drewn., l. 20-XX w.

Drupia

20. Szkoła, drewn., 1 poł. XX w.

21. Dom nr 42, drewn., l. 30-XX w.

22. Dom nr 77, drewn., l. 30-XX w.

Gołębek

23. Dom przy ul. Polnej 1, drewn., l. 20-XX w.

24. Dom przy ul. Słonecznej 4, drewn., 1 poł. XX w.

25. Dom przy ul. Słonecznej 10, drewn., l. 20-XX w.

26. Dom przy ul. Słonecznej 19, drewn., l. 20-XX w.

27. Dom przy ul. Słonecznej 41, drewn., pocz. XX w.

28. Dom przy ul. Szkolnej, drewn., l. 20-XX w.

29. Kapliczka przydrożna przy ul. Szkolnej 2, drewn., l. 30-XX w.

30. Kapliczka przydrożna przy ul. Szkolnej 30A, mur., l. 30-XX w.

Grała – Dąbrowizna

31. Kapliczka przydrożna przy skrzyżowaniu dróg, mur., l. 20-XX w.

32. Pozostałości parku dworskiego, 2 poł. XIX w.

33. Pomnik upamiętniający oddział GL, kamień, poł. XX w.

34. Dom nr 13, drewn., l. 20-XX w.

35. Dom nr 74, drewn., l. 30-XX w.

36. Dom nr 127, drewn., l. 30-XX w.

Kłódzie

37. Dom nr 54, drewn., l. 20-XX w.

Nowaki

38. Dom nr 43, drewn., l. 30-XX w.

39. Dom nr 69, drewn., 1 poł. XX w.

40. Kapliczka przydrożna, mur., 1 poł. XX w.

Osińskie

41. Dom w osiedlu Osińskie, drewn., l. 20-XX w.

42. Pozostałości młyna wodnego, drewn., 1 poł. XX w.

Ozorów

43. Dwór, drewn., pocz. XX w.

44. Pozostałości parku dworskiego, pocz. XX w.

Skórzec

45. Cmentarz parafialny, 1 poł. XIX w.

46. Dom przy ul. Kameckiego 43, drewn., l. 30-XX w.

47. Dom przy ul. Ogrodowej 17, drewn., l. 20-XX w.

48. Dom przy ul. Siedleckiej 29, drewn., l. 20-XX w.

49. Dom przy ul. Słonecznej 20, drewn., l. 20-XX w.

50. Pomnik poświęcony „Poległym za Wiarę i Ojczyznę”, kamień, 1928 r.

Wólka Kobyla

51. Kapliczka przydrożna w środku wsi, mur., l. 20-XX w.

52. Świątelnica wiejska, drewn., l. poł. XX w.

53. Stodoła w zagrodzie nr 26, drewn., l. 20-XX w.

Żebrak

54. Dom nr 12, drewn., l. 30-XX w.

55. Dom nr 18, drewn., l. 30-XX w.

56. Dom nr 71, drewn., l. 20-XX w.

Na terenie gminy zewidencjonowano również 87 stanowisk archeologicznych.

8. Zakłady o zwiększonym lub dużym ryzyku wystąpienia poważnej awarii przemysłowej

Na terenie gminy Skórzec nie ma zakładów zaliczonych do zakładów o dużym ryzyku wystąpienia poważnej awarii przemysłowej (ZDR). Zlokalizowane są tu dwa natomiast dwa zakłady zaliczone do zakładów o zwiększonym ryzyku (ZZR):

Ferma drobiu Jakub Pióro, Żebrak 100, 08-114 Skórzec,

Ferma drobiu Tomasz Pióro, Trzciniec 160, 08-114 Skórzec.

Zgodnie z kryteriami ilościowo-jakościowymi określonymi w Rozporządzeniu Ministra Rozwoju z dnia 29 stycznia 2016 w sprawie rodzajów i ilości znajdujących się w zakładzie substancji niebezpiecznych, decydujących o zaliczeniu zakładu do zakładu o zwiększonym lub dużym ryzyku wystąpienia poważnej awarii przemysłowej (Dz. U. 2016 r., poz. 138) zaklasyfikowanie obu zakładów do ZZR wynika z łącznej ilości gazu płynnego jaka jest magazynowana na ich terenie.

III. ZASOBY PRZYRODNICZE I KRAJOBRAZOWE I ICH OCHRONA PRAWNA

1. Różnorodność biologiczna i powiązania przyrodnicze

Przez gminę Skórzec przebiega korytarz ekologiczny KPnC-3B Lasy Łukowskie – korytarz krajowy o charakterze leśnym. Korytarz ten obejmuje południową i zachodnią część gminy: dolinę Kostrzynia i doliny jego dopływów oraz mozaikę terenów leśnych i rolniczych od miejscowości Trzciniec na południu do miejscowości Dobrzanów na zachodzie i Czerniejew na północy gminy. Korytarz ten poza granicami gminy Skórzec łączy się z innymi korytarzami:

- na zachodzie z GKPNc-7 Dolina dolnego Bugu - Dolina dolnego Wieprza (korytarz główny-międzynarodowy),
- na północy z KPnC-3A Lasy Łochowskie - Lasy Chotyłowskie,
- na południu z KPnC-3C Lasy Łukowskie - Dolina Wieprza.

Funkcjonowanie korytarzy ekologicznych w znacznym stopniu dotyczy dobrze zachowanych terenów leśnych, które, połączone dolinami rzecznyymi i niezabudowanymi przestrzeniami terenów rolniczych, tworzą system powiązań przyrodniczych. Dążąc do utrzymania ciągłości korytarzy ekologicznych należy planować właściwą formę

57. Kapliczka przydrożna, mur., pocz. XX w.

Żelków

58. Dom nr 6, drewn., l. 30-XX w.

59. Dom nr 265, drewn., l. 30-XX w.

60. Kapliczka przydrożna nr 45, mur., l. 20-XX w.

Postuluje się wpisanie do rejestru zabytków następujących obiektów:

1. Dwór w Ozorowie
2. Park dworski w Ozorowie.
3. Cmentarz parafialny w Skórcu.
4. Kaplica mariawicka w Dąbrówce Stanach.

zagospodarowania tych terenów.

Ponieważ fundamentalną zasadą w planowaniu przestrzennym jest potrzeba utrzymania ekologicznych połączeń, należy dążyć do zachowania ciągłości przestrzennej tych środowisk, które są korytarzami ekologicznymi.

Obecność korytarzy ekologicznych umożliwia przemieszczanie się przedstawicieli flory i fauny. Bez takich okresowych migracji nie jest możliwe funkcjonowanie populacji w dłuższej skali, zwłaszcza zwierząt kręgowych (od ryb do ssaków). W związku z różnymi preferencjami środowiskowymi każda struktura przestrzenna może być jednocześnie korytarzem, barierą lub ostoją dla różnych gatunków roślin i zwierząt. Naturalnym procesem w trakcie wysycania środowiska jest dyspersja, czyli przemieszczanie się, szczególnie młodych osobników. Przy dużym rozproszeniu oraz znaczących odległościach pomiędzy "wyspami" odpowiednich środowisk, część koczujących osobników może na takie wyspy nie trafić. Korytarze ekologiczne znacznie ułatwiają, a nawet wręcz umożliwiają odnalezienie wysp położonych środowisk. Korytarz ekologiczny może być wykorzystywany przez określone gatunki w dwojaki sposób - zarówno jako miejsce przemieszczania się zwierząt lub dyspersję roślin, ale również jako miejsce życia: reprodukcji, żerowania i odpoczynku. Dotyczy to oczywiście gatunków, które znajdują w danym korytarzu ekologicznym odpowiednie warunki.

Należy podkreślić, że korytarze dolinne na terenie gminy pełnią decydującą rolę dla migracji, zarówno gatunków leśnych jak i gatunków typowych dla środowisk otwartych oraz wodnych.

W gminie Skórzec występują cenne przyrodniczo tereny do których należą:

- śródleśne torfowisko wysokie występujące na obszarze lasów państwowych w rejonie wsi Drupia,
- niewielki akwen z otaczającymi terenami bardzo zróżnicowanymi florystycznie położony na południowy-wschód od Skórca,
- zespół czterech zbiorników wodnych położonych na południe od zabudowy wsi Grała Dąbrowizna,
- zbiornik wodny we wsi Stara Dąbrówka,
- zbiornik wodny we wsi Nowaki,
- zbiornik wodny we wsi Boroszków,
- park wiejski we wsi Grała Dąbrowizna (uchwała nr VIII/38/91 Rady Gminy w Skórcu z dnia 28. 03.1991 r. - Dz. Urz. Woj. Siedleckiego z 1991 r. nr 5 poz. 88).

Użytkowanie zasobów przyrodniczych na terenie gminy Skórzec nie jest zbyt intensywne. Lokalnie stwierdzono przerwanie ciągłości ekologicznej nadrzecznych zadrzewień łągowych lub wprowadzenie gruntów ornych w kompleksy trwałych użytków zielonych w dolinach rzek.

Zachowaniu walorów przyrodniczych służy m.in.:

- 1) bardzo mała liczba zakładów przemysłowych,
- 2) stała poprawa infrastruktury służącej ochronie środowiska,
- 3) objęcie (także planowane) cennych przyrodniczo terenów różnymi formami ochrony przyrody,
- 4) niski stopień urbanizacji i niska gęstość zaludnienia,
- 5) niski poziom chemizacji środowiska.

2. Ochrona prawna środowiska

Na obszarze gminy Skórzec znajdują się 2 pomniki przyrody. W granicach gminy ustanowiono obszarowe formy ochrony przyrody:

- Siedlecko-Węgrowski Obszar Chronionego Krajobrazu,
- Obszar Natura 2000 Dolina Kostrzynia PLB 140009.

Pomniki przyrody na terenie gminy to:

- grupa dwóch jesionów wyniosłych *Fraxinus excelsior* (obwód 360 i 320 cm),
- pojedynczy jesion wyniosły (obwód 372 cm).

Oba położone są w zabytkowym parku wiejskim w Grali w pobliżu Szkoły Podstawowej w Grali.

Pomniki przyrody zostały powołane Rozporządzeniem Nr 2 Wojewody Mazowieckiego z dnia 2 marca 2009 r. w sprawie pomników przyrody położonych na terenie powiatu siedleckiego (Dz. Urz. Woj. Maz. Nr 36, poz. 864). Rozporządzenie wprowadza następujące zakazy:

1. niszczenia, uszkodzenia lub przekształcania obiektu lub obszaru;
2. wykonywania prac ziemnych trwale zniekształcających rzeźbę terenu, z wyjątkiem prac związanych z zabezpieczeniem przeciwpowodziowym albo budową, odbudową, utrzymywaniem, remontem lub naprawą urządzeń wodnych;
3. uszkodzenia i zanieczyszczenia gleby;
4. dokonywania zmian stosunków wodnych, jeżeli zmiany te nie służą ochronie przyrody albo racjonalnej gospodarce rolnej, leśnej, wodnej lub rybackiej;
5. likwidowania, zasypywania i przekształcania naturalnych zbiorników wodnych, starorzeczy oraz obszarów wodno-błotnych;
6. wylewania gnojowicy, z wyjątkiem nawożenia użytkowanych gruntów rolnych;
7. zmiany sposobu użytkowania ziemi;
8. wydobywania do celów gospodarczych skał, w tym torfu oraz skamieniałości, w tym kopalnych szczątków roślin i zwierząt, a także minerałów i bursztynu;
9. umyślnego zabijania dziko występujących zwierząt, niszczenia nor, legowisk zwierzęcych oraz tarlisk i złożonej ikry, z wyjątkiem amatorskiego połowu ryb oraz wykonywania czynności związanych z racjonalną gospodarką rolną, leśną, rybacką i łowiecką;
10. umieszczania tablic reklamowych.

Siedlecko-Węgrowski Obszar Chronionego Krajobrazu utworzony został uchwałą Nr XVII/99/86 z dnia 28.10.1986 r. ówczesnej Wojewódzkiej Rady Narodowej w Siedlcach, a zasady zagospodarowania określono w Rozporządzeniu Nr 17 Wojewody Mazowieckiego z dnia 15 kwietnia 2005 r. w sprawie Siedlecko-Węgrowskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu (Dziennik Urzędowy Województwa Mazowieckiego Nr 91, poz. 2449), zmienionym uchwałą Nr 34/13 Sejmiku Województwa Mazowieckiego z dnia 18 lutego 2013 r., zmieniającą niektóre rozporządzenia Wojewody Mazowieckiego dotyczące obszarów chronionego krajobrazu (Dz. U. Woj. Maz. z 27 lutego 2013 r., poz. 2486). Celem ochrony jest ochrona terenów o dużych walorach przyrodniczych i krajobrazowych.

Siedlecko-Węgrowski Obszar Chronionego Krajobrazu obejmuje tereny chronione ze względu na wyróżniający się krajobraz o zróżnicowanych ekosystemach, wartościowe ze

względu na możliwość zaspokajania potrzeb związanych z turystyką i wypoczynkiem lub pełnioną funkcją korytarzy ekologicznych. Całkowita powierzchnia obszaru wynosi 34696,63 ha. Ponad 70 % powierzchni Obszaru użytkowana jest rolniczo, lasy zajmują 9 tys. ha i są dość mocno rozproszone, największym kompleksem jest uroczysko Ruchna.

W granicach Obszaru znajduje się północna część gminy Skórzec, która znajduje się na północ od drogi przebiegającej przez miejscowości: Stara Dąbrówka, Dąbrówka-Wyłązy i Żelków. Łącznie jest to teren o powierzchni 421,56 ha, co stanowi 3,54% gminy.

Aktualnie obowiązującym dla obszaru aktem prawnym jest Uchwała nr 137/18 Sejmiku Województwa Mazowieckiego z dnia 18 września 2018 r. w sprawie Siedlecko-Węgrowskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu (Dz. Urz. Woj. Maz. z 2018 r. poz. 9054).

Wyżej wymieniona uchwała określa ustalenia dotyczące czynnej ochrony ekosystemów leśnych, nieleśnych ekosystemów lądowych i ekosystemów wodnych oraz wprowadza następujące zakazy:

- 1) realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2017 r. poz. 1405, 1566 i 1999 oraz z 2018 r. poz. 810, 1089 i 1479);
- 2) likwidowania i niszczenia zadrzewień śródpolnych, przydrożnych i nadwodnych, jeżeli nie wynikają one z potrzeby ochrony przeciwpowodziowej i zapewnienia bezpieczeństwa ruchu drogowego lub wodnego lub budowy, odbudowy, utrzymania, remontów lub naprawy urządzeń wodnych;
- 3) wydobywania do celów gospodarczych skał, w tym torfu oraz skamieniałości, w tym kopalnych szczątków roślin i zwierząt, a także minerałów i bursztynu;
- 4) wykonywania prac ziemnych trwale zniekształcających rzeźbę terenu, z wyjątkiem prac związanych z zabezpieczeniem przeciwsztormowym, przeciwpowodziowym lub przeciwsuwiskowym lub utrzymaniem, budową, odbudową, naprawą lub remontem urządzeń wodnych;
- 5) dokonywania zmian stosunków wodnych, jeżeli służą innym celom niż ochrona przyrody lub zrównoważone wykorzystanie użytków rolnych i leśnych oraz racjonalna gospodarka wodna lub rybacka;
- 6) likwidowania naturalnych zbiorników wodnych, starorzeczy i obszarów wodno-błotnych;
- 7) budowania nowych obiektów budowlanych w pasie szerokości od 20 do 100 m (zgodnie z załącznikami do uchwały) od:
 - a) linii brzegów rzek, jezior i innych naturalnych zbiorników wodnych,
 - b) zasięgu lustra wody w sztucznych zbiornikach wodnych usytuowanych na wodach płynących przy normalnym poziomie piętrzenia określonym w pozwoleniu wodnoprawnym, o którym mowa w art. 389 pkt 1 ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. - Prawo wodne,
 - z wyjątkiem urządzeń wodnych oraz obiektów służących prowadzeniu racjonalnej gospodarki rolnej, leśnej lub rybackiej.

Zakaz 1) nie dotyczy przedsięwzięć służących obsłudze ruchu komunikacyjnego, turystyce oraz przedsięwzięć bezpośrednio związanych z rolnictwem i przemysłem spożywczym.

Zakaz 2) nie dotyczy:

- 1) tworzących zadrzewienia śródpolne:
 - a) krzewów rosnących w skupisku o powierzchni do 25 m²,
 - b) drzew, których obwód pnia na wysokości 130 cm nie przekracza 30 cm– których usunięcie jest konieczne w celu przywrócenia gruntów nieużytkowanych do użytkowania rolniczego;
- 2) drzew i krzewów, które obumarły lub nie rosną szansy na przeżycie (w tym złomów i wywrotów), które zagrażają bezpieczeństwu ludzi i mienia;
- 3) zadrzewień śródpolnych i przydrożnych na obszarach przeznaczonych pod zabudowę w obowiązujących miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego oraz w studiach uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin.

Zakaz 3) nie dotyczy wydobywania piasku i żwiru na powierzchni nieprzekraczającej 2 ha przy przewidywanym rocznym wydobyciu nieprzekraczającym 20 000 m³, jeżeli działalność będzie prowadzona bez użycia materiałów wybuchowych - zgodnie z ustawą z dnia 9 czerwca 2011 r. - Prawo geologiczne i górnicze.

Zakaz 4) nie dotyczy terenów, na których wykonywanie prac ziemnych związane jest z koncesją na wydobywanie kopalin ze złóż.

Zakaz 7) nie dotyczy stref wyłączonych z zakazu zabudowy oznaczonych w załącznikach do uchwały.

Zakaz 7) nie dotyczy obiektów służących turystyce wodnej.

Obszar Natura 2000 Dolina Kostrzynia PLB140009 – Obszar specjalnej ochrony ptaków (OSO) został wyznaczony rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 12 stycznia 2011 r. w sprawie obszarów specjalnej ochrony ptaków (Dz. U. Nr 25, poz. 133, ze zm.), które poprzedzone było rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 21 lipca 2004 r. w sprawie obszarów specjalnej ochrony ptaków Natura 2000 (Dz. U. Nr 229, poz. 2313; z 2007 r. Nr 179, poz. 1275 oraz z 2008 r. Nr 198, poz. 1226).

Obszar posiada obowiązujący plan zadań ochronnych ustanowiony Zarządzeniem nr 17 Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Warszawie z dnia 31 marca 2014 r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Dolina Kostrzynia PLB140009.

Powierzchnia obszaru wynosi 14376,13 ha, z czego 1297,83 ha znajduje się południowo-zachodniej części gminy Skórzec. Obszar specjalnej ochrony ptaków Dolina Kostrzynia jest terenem chroniącym rzadkie i zagrożone w skali europejskiej gatunki ptaków, które znajdują tu optymalne siedliska bytowania, rozrodu i żerowania. O charakterze obszaru decydują przede wszystkim trwałe użytki zielone położone w dolinie rzecznej, dominujące na tym terenie. Ponadto istotny udział mają lasy zarządzane przez Nadleśnictwa Mińsk i Siedlce. Zgodnie ze Standardowym Formularzem Danych (SDF) dla obszaru Natura 2000, tereny rolnicze zajmują ok. 75%, lasy – 23%, a wody śródlądowe – 2% powierzchni obszaru.

Obszar pełni funkcje korytarza ekologicznego o znaczeniu krajowym i zajmuje środkowy oraz dolny odcinek doliny rzeki Kostrzyń na odcinku od drogi Siedlce-Garwolin do ujścia Kostrzynia do Liwca. Na odcinku środkowym w granice obszaru włączono także doliny dopływów Kostrzynia: od strony zachodniej dolinę Witówki, od strony wschodniej dolinę Świdnicy.

W strukturze siedliskowej całego obszaru dominują siedliska łąkowe i zaroślowe zajmujące 45 % powierzchni oraz siedliska rolnicze - 30 % powierzchni. Lasy i siedliska leśne

– zajmują 23% powierzchni obszaru, wody śródlądowe – 2%.

Obszar Natura 2000 Dolina Kostrzyna obejmuje dolinę rzeki Kostrzyń wraz z łąkami, mokradłami i kompleksami stawów rybnych oraz otaczające ją lasy łąkowe, olsy i zespoły zarośli. System cieków tworzy rzeka Kostrzyń oraz jej dopływy: Witówka, Witówka II (Trytwa) – dopływ Witówki, Witkówka (Kałuska), Gawroniec, Świdnica i Trybówka. Jest to obszar o dominujących funkcjach rolniczych z największym udziałem ekstensywnie użytkowanych łąk i pastwisk. Lasy rozlokowane są przede wszystkim w trzech stosunkowo rozległych kompleksach, w których ustanowiono dwa rezerваты przyrody: Florianów i Rogoźnica. Cenne są również lasy łąkowe i olsy porzeczkowe występujące wzdłuż cieków. O walorach przyrodniczych ostoi decydują ponadto trzy kompleksy stawów rybnych: Słuchocin-Gałki, Rudka i Szostek – istotne miejsca występowania szeregu gatunków ptaków łąkowych i migrujących.

W opisywanej ostoi stwierdzono występowanie 24 gatunków ptaków objętych art. 4 dyrektywy 2009/147/WE i gatunków wymienionych w załączniku II do dyrektywy 92/43/EWG, co przedstawiono w tabeli poniżej.

Wykaz gatunków ptaków objętych art. 4 dyrektywy 2009/147/WE i gatunków wymienionych w załączniku II do dyrektywy 92/43/EWG, występujących na terenie obszaru PLB 140009.

	KOD	Nazwa	Populacja na obszarze - typ	Ocena znaczenia obszaru dla gatunku			
				Populacja	Stan zachowania	Izol.	Ogólnie
1.	A021	<i>Botaurus stellaris</i> – bąk zwyczajny	r	D			
2.	A030	<i>Ciconia nigra</i> - bocian czarny	r	D			
3.	A037	<i>Cygnus columbianus bewickii</i> – łabędź czarnodzioby	c	D			
4.	A072	<i>Pernis apivorus</i> – trzmieljad zwyczajny	r	D			
5.	A075	<i>Haliaeetus albicilla</i> - bielik	r	D			
6.	A081	<i>Circus aeruginosus</i> – błotniak stawowy	r	D			
7.	A084	<i>Circus pygargus</i> – błotniak łąkowy	r	D			
8.	A089	<i>Aquila pomarina</i> – orlik krzykliwy	r	D			
9.	A119	<i>Porzana porzana</i> – kropiatka	r	D			
10.	A120	<i>Porzana parva</i> – zielonka	r	C	C	C	C
11.	A122	<i>Crex crex</i> – derkacz	r	C	C	C	C
12.	A127	<i>Grus grus</i> – żuraw	c	D			
12a.	A127	<i>Grus grus</i> – żuraw	r	D			
13.	A193	<i>Sterna hirundo</i> – rybitwa rzeczna	r	D			
14.	A197	<i>Chlidonias niger</i> – rybitwa czarna	r	C	C	C	C
15.	A224	<i>Caprimulgus europaeus</i> – lelek zwyczajny	r	D			
16.	A229	<i>Alcedo atthis</i> - zimorodek	r	D			
17.	A236	<i>Dryocopus martius</i> – dzięcioł czarny	p	D			
18.	A246	<i>Lullula arborea</i> – lerka - skowronek borowy	r	D			
19.	A255	<i>Anthus cmpestris</i> – świergotek polny	r	D			
20.	A272	<i>Luscinia svecica</i> – podróżniczek	r	C	C	C	C
21.	A307	<i>Sylvia nisoria</i> – pokrzewka jarzębata	r	D			
22.	A338	<i>Lanius collurio</i> – dzierzba gąsiorek	r	D			
23.	A371	<i>Carpodacus erithrinus</i> – dziwonia zwyczajna	r	C	C	C	C
24.	A379	<i>Emberiza hortulana</i> – trznadel ortolan	r	D			

Objaśnienia do tabeli:

typ populacji p – osiadłe, r – wydające potomstwo, c – przelotne

Zgodnie ustawą z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody dla obszarów Natura 2000, zabrania się podejmowania działań mogących, osobno lub w połączeniu z innymi działaniami, znacząco negatywnie oddziaływać na cele ochrony obszaru Natura 2000, w tym w szczególności:

1. pogorszyć stan siedlisk przyrodniczych lub siedlisk gatunków roślin i zwierząt, dla których ochrony wyznaczono obszar Natura 2000 lub

2. wpłynąć negatywnie na gatunki, dla których ochrony został wyznaczony obszar Natura 2000, lub
3. pogorszyć integralność obszaru Natura 2000 lub jego powiązania z innymi obszarami.

Na terenie gminy Skórzec proponuje się ustanowienie następujących form ochrony przyrody:

- rezerwatu przyrody „Psiary Skórzeckie”,
- rezerwatu przyrody „Bagno Stanisławów”,
- 4 użytków ekologicznych (2 – Stara Dąbrówka, 1 – Czerniejew Kolonia, 1 – Wólka Kobyla),
- poszerzenie obszaru Natura 2000 Dolina Kostrzynia.

IV. PRZEZNACZENIE TERENÓW I ICH PROJEKTOWANE ZAGOSPODAROWANIE ORAZ PRZYJĘTE KIERUNKI OCHRONY WARTOŚCI I ZASOBÓW ŚRODOWISKA PRZYRODNICZEGO W PROJEKCIE PLANU

W Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Skórzec określono następujące cele rozwoju gminy:

1. Stworzenie warunków do dalszego rozwoju funkcji przemysłowej głównie w północno-wschodniej części gminy.
2. Poprawa jakości życia mieszkańców gminy uwzględniająca możliwości pracy, nauki, wypoczynku i realizacji indywidualnych ambicji.
3. Planowy i szybki rozwój przedsiębiorczości dla kreowania miejsc pracy i dochodów gminy.
4. Unowocześnienie rolnictwa wraz z reformą obsługi rolników.
5. Kreowanie nowych szans rozwoju gminy w obszarze usług agroturystycznych i wykorzystania walorów położenia gminy blisko miasta Siedlce.
6. Wzmocnienie trendów zrównoważonego rozwoju gminy we współpracy z gminami sąsiednimi.

W Studium wyodrębniono trzy obszary funkcjonalno-przestrzenne:

OBSZAR I	obszar proponowany do rozwoju produkcji rolnej, zabudowy mieszkaniowej z dopuszczeniem rozwoju zabudowy agroturystycznej z ograniczeniami występowania zakazów, nakazów i ograniczeń dla zabudowy i zagospodarowania terenu wynikających z położenia w granicach obszaru specjalnej ochrony ptaków Natura 2000;
OBSZAR II	obszar proponowany do rozwoju produkcji rolnej, zabudowy mieszkaniowej, usługowej i przemysłowej obejmujący środkową i północną część gminy oraz niewielki fragment południowej części gminy.
OBSZAR III	obszar preferowany do rozwoju rolnictwa i obsługi rolnej oraz zabudowy o różnych funkcjach obejmujący niewielki północny fragment gminy z ograniczeniami wynikającymi z położenia w Siedlecko-Węgrowskim Obszarze Chronionego Krajobrazu.

Projekt Planu dotyczy zagospodarowania niewielkich fragmentów terenu gminy Skórzec położonych w granicach II obszaru funkcjonalno-przestrzennego.

W projekcie Planu wskazano następujące przeznaczenie terenów:

1. Tereny usług handlu lub zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej oznaczone na rysunku planu symbolem UH-MN

a) przeznaczenie podstawowe:

- zabudowa usług handlu do 2 000 m² i zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna;

b) przeznaczenie dopuszczalne:

- tereny usług gastronomii, turystyki oraz składów i magazynów o uciążliwości dopuszczalnej dla towarzyszącej funkcji mieszkaniowej,

- liniowe, punktowe i kubaturowe obiekty infrastruktury technicznej niezbędne dla prawidłowego funkcjonowania obiektów i urządzeń przewidzianych planem,

- zieleń,

- urządzenia produkcji energii elektrycznej ze źródeł odnawialnych o mocy zainstalowanej nie przekraczającej 500 kW oraz urządzeń fotowoltaicznych innych niż wolnostojące z zakazem lokalizacji urządzeń wytwarzających energię z odnawialnych źródeł energii wykorzystujących energię wiatru o mocy większej niż moc mikroinstalacji oraz biogazowni,

- urządzenia służące do gospodarowania wodami opadowymi.

2. Tereny usług handlu lub usług gastronomii oznaczone na rysunku planu symbolem UH-UG

a) przeznaczenie podstawowe:

- zabudowa usług handlu do 2 000 m² i usług gastronomii;

b) przeznaczenie dopuszczalne:

- tereny usług turystyki oraz składów i magazynów o uciążliwości mieszczącej się w granicach terenu do którego właściciel posiada prawo dysponowania,

- liniowe, punktowe i kubaturowe obiekty infrastruktury technicznej niezbędne dla prawidłowego funkcjonowania obiektów i urządzeń przewidzianych planem,

- zieleń,

- urządzenia produkcji energii elektrycznej ze źródeł odnawialnych o mocy zainstalowanej nie przekraczającej 500 kW oraz urządzeń fotowoltaicznych innych niż wolnostojące z zakazem lokalizacji urządzeń wytwarzających energię z odnawialnych źródeł energii wykorzystujących energię wiatru o mocy większej niż moc mikroinstalacji oraz biogazowni,

- urządzenia służące do gospodarowania wodami opadowymi.

3. Tereny produkcji przemysłowej lub usług-handlu oznaczone na rysunku planu symbolem PP-UH

a) przeznaczenie podstawowe:

- zabudowa produkcji przemysłowej i usług handlu do 2000 m²;

b) przeznaczenie dopuszczalne:

- tereny usług gastronomii, usług rzemieślniczych oraz składów i magazynów,

- liniowe, punktowe i kubaturowe obiekty infrastruktury technicznej niezbędne dla prawidłowego funkcjonowania obiektów i urządzeń przewidzianych planem,

- zieleni,
- urządzenia produkcji energii elektrycznej ze źródeł odnawialnych o mocy zainstalowanej nie przekraczającej 500 kW oraz urządzeń fotowoltaicznych innych niż wolnostojące z zakazem lokalizacji urządzeń wytwarzających energię z odnawialnych źródeł energii wykorzystujących energię wiatru o mocy większej niż moc mikroinstalacji oraz biogazowni,
- urządzenia służące do gospodarowania wodami opadowymi.

4. Tereny drogi zbiorczej oznaczone na rysunku planu symbolem KDZ, dla których ustala się rezerwację terenu pod poszerzenie drogi powiatowej znajdującej się poza granicami planu z możliwością:

- a) budowy chodników,
- b) budowy ścieżek rowerowych,
- c) lokalizowania sieci i urządzeń infrastruktury technicznej o wysokości do 15,0 m, oraz zieleni urządzonej;
- d) urządzeń służących do gospodarowania wodami opadowymi.

5. Dla terenów drogi lokalnej oznaczonych na rysunku planu symbolem KDL projekt planu ustala rezerwację terenu pod poszerzenie drogi powiatowej znajdującej się poza granicami planu z możliwością:

- a) budowy chodników,
- b) budowy ścieżek rowerowych,
- c) lokalizowania sieci i urządzeń infrastruktury technicznej o wysokości do 15,0 m, oraz zieleni urządzonej;
- d) urządzeń służących do gospodarowania wodami opadowymi.

6. Dla terenów komunikacji drogowej wewnętrznej oznaczonych na rysunku planu symbolem KR ustala się realizację drogi wewnętrznej z możliwością:

- a) budowy chodników,
- b) budowy ścieżek rowerowych,
- c) lokalizowania sieci i urządzeń infrastruktury technicznej o wysokości do 15,0m, oraz zieleni urządzonej;
- d) urządzeń służących do gospodarowania wodami opadowymi.

W projekcie Planu wskazano zasady ochrony i kształtowania ładu przestrzennego dopuszczając sytuowanie budynków mieszkalnych, produkcyjnych, usługowych, składów, magazynów, budynków gospodarczych, garaży i innych w linii rozgraniczającej z zastrzeżeniem ustalonych nieprzekraczalnych linii zabudowy, wskazanych na rysunku planu:

1) w odległości 20 m od krawędzi jezdni drogi powiatowej znajdującej się poza granicami planu,

2) w odległości 8 m od linii rozgraniczającej drogę oznaczoną na rysunku planu symbolem 1KDL,

3) w odległości 7 m od linii rozgraniczającej, stanowiącej granicę terenu objętego planem oraz stanowiącej granicę pasa drogowego drogi znajdującą się poza granicami planu, oznaczonej symbolem *KDLp*,

4) w odległości 6 m od linii rozgraniczającej tereny komunikacji drogowej wewnętrznej 1KR,

5) w odległości 4 m oraz 0 m od linii rozgraniczających zgodnie z oznaczeniami wskazanymi na rysunku planu.

Dopuszcza się sytuowanie budynków i budowli w odległości 1,5 m lub bezpośrednio przy granicy działki, z zastrzeżeniem wskazanych w planie zasad dotyczących modernizacji, rozbudowy i budowy systemów komunikacji i infrastruktury technicznej, omówionych w dalszej części niniejszego rozdziału.

W projekcie Planu ustalono maksymalną wysokość obiektów infrastruktury technicznej do 20,0 m.

W projekcie wskazano zakaz lokalizacji inwestycji związanych z produkcją zwierzęcą oraz zakaz lokalizacji urządzeń wytwarzających energię z odnawialnych źródeł energii wykorzystujących energię wiatru o mocy większej niż moc mikroinstalacji oraz biogazowni.

Ponadto projekt Planu ustala zakaz lokalizowania zakładów o zwiększonym lub dużym ryzyku wystąpienia poważnej awarii przemysłowej.

Projekt Planu ustala ochronę środowiska przyrodniczego poprzez oszczędne korzystanie z terenu i minimalne przekształcenie jego powierzchni. Ustala zakaz odprowadzania nieoczyszczonych ścieków do gruntu lub wód powierzchniowych oraz zakaz lokalizacji obiektów i urządzeń powodujących zanieczyszczenie wód, gruntu i powietrza ponad dopuszczalne normy.

Ustala się ograniczenie oddziaływania obiektów do granic terenu, do którego inwestor ma tytuł prawny oraz zakaz lokalizacji usług handlu o powierzchni sprzedaży powyżej 2000 m².

W projekcie Planu ustalono następujące zasady kształtowania zabudowy oraz wskaźniki zagospodarowania terenu:

1. Dla terenu oznaczonego na rysunku planu symbolem UH-MN ustala się:

- 1) Minimalna powierzchnia nowo wydzielonej działki budowlanej – 2 000 m²;
- 2) Minimalna intensywność zabudowy – 0,2;
- 3) Maksymalna intensywność zabudowy – 2,0;
- 4) Minimalna powierzchnia biologicznie czynna – 20 % powierzchni działki budowlanej;
- 5) Ilość miejsc parkingowych z uwzględnieniem rzeczywistych potrzeb i minimalnego wskaźnika 3 miejsca parkingowe na 10 zatrudnionych.
- 6) Dla budynków:
 - a) maksymalna wysokość budynków usługowych, składów i magazynów – 12 m od poziomu terenu – do dwóch kondygnacji naziemnych;
 - b) maksymalna wysokość budynków mieszkaniowych – 11 m – do dwóch kondygnacji naziemnych;
 - c) maksymalna wysokość budynków gospodarczych i garażowych – 7 m – jedna kondygnacja naziemna;
 - d) dachy jedno- dwu- lub wielospadowe o nachyleniu połaci do 45° i dachy płaskie.

2. Dla terenu oznaczonego na rysunku planu symbolem UH-UG ustala się:

- 1) Minimalna powierzchnia nowo wydzielonej działki budowlanej – 2 000 m²;

- 2) Minimalna intensywność zabudowy – 0,2;
- 3) Maksymalna intensywność zabudowy – 2;
- 4) Minimalna powierzchnia biologicznie czynna – 20 % powierzchni działki budowlanej;
- 5) Ilość miejsc parkingowych z uwzględnieniem rzeczywistych potrzeb i minimalnego wskaźnika 3 miejsca parkingowe na 10 zatrudnionych;
- 6) Dla budynków:
 - a) maksymalna wysokość zabudowy – 12 m – do trzech kondygnacji naziemnych;
 - b) maksymalna wysokość garaży i budynków gospodarczych – 7 m – jedna kondygnacja;
 - c) dachy jedno- dwu- lub wielospadowe o nachyleniu połaci do 45° i dachy płaskie.

3. Dla terenu oznaczonego na rysunku planu symbolem **PP-UH** ustala się:

- 1) Minimalna powierzchnia nowo wydzielonej działki budowlanej – 2 000 m²;
- 2) Minimalna intensywność zabudowy – 0,2;
- 3) Maksymalna intensywność zabudowy – 2,0;
- 4) Minimalna powierzchnia biologicznie czynna – 10 % powierzchni działki budowlanej;
- 5) Ilość miejsc parkingowych z uwzględnieniem rzeczywistych potrzeb i minimalnego wskaźnika 3 miejsca parkingowe na 10 zatrudnionych;
- 6) Dla budynków:
 - a) maksymalna wysokość budynków produkcyjnych – 15 m – do trzech kondygnacji naziemnych;
 - b) maksymalna wysokość budynków usługowych, składów i magazynów, garaży – 12 m od poziomu terenu – do dwóch kondygnacji naziemnych;
 - c) dachy jedno- dwu- lub wielospadowe o nachyleniu połaci do 45° i dachy płaskie.

Przy scalaniu i podziale nieruchomości ustala się stosowanie następujących wskaźników:

- 1) Minimalna powierzchnia nowo wydzielonej działki 2 000 m² i minimalna szerokość frontu działki – 18,0 m;
- 2) Kąt położenia bocznej granicy działki w stosunku do pasa drogowego 90° – 70°;
- 3) Dopuszcza się kąt położenia bocznej granicy działki w stosunku do pasa drogowego drogi powiatowej oznaczonej symbolem 1KDZ 90° – 35°;
- 4) Parametry, o których mowa w pkt 1 - 2 nie dotyczą działek wydzielanych pod obiekty infrastruktury technicznej oraz pod drogi.

W projekcie Planu wskazano szczególne warunki zagospodarowania terenów oraz ograniczenia w ich użytkowaniu, w tym zakaz zabudowy, jak niżej:

1. Na rysunku planu wyznaczono granice pasa technologicznego istniejącej napowietrznej linii elektroenergetycznej średniego napięcia 15 kV o szerokości 15,0 m, tj. po 7,5 m w obie strony od osi linii dla którego ustala się:

- 1) zakaz lokalizacji budynków przeznaczonych na pobyt ludzi,
- 2) zakaz nasadzeń drzew i krzewów o wysokości powyżej 3,0m oraz hałd i nasypów;

2. W przypadku przebudowy, skablowania lub likwidacji istniejącej napowietrznej linii elektroenergetycznej średniego napięcia 15 kV ograniczenia wynikające z wyznaczonych pasów technologicznych nie będą obowiązywały;

3. Ustala się zakaz lokalizacji przed nieprzekraczalnymi liniami zabudowy budynków i budowli naziemnych z wyjątkiem urządzeń infrastruktury technicznej oraz parkingów i dróg wewnętrznych.

Projekt Planu wskazuje następujące zasady modernizacji, rozbudowy i budowy systemów komunikacji i infrastruktury technicznej:

1. Ustala się obsługę komunikacyjną terenów objętych planem przy pomocy dróg zbiorczych i lokalnych zlokalizowanych poza granicami planu oznaczonych na rysunku planu symbolami odpowiednio *KDZ*, *KDL* oraz *KDLp* oraz projektowane tereny komunikacji drogowej wewnętrznej oznaczonej na rysunku planu symbolem 1KR;

2. Ustala się ograniczenie ilości zjazdów na drogę zbiorczą zlokalizowaną poza granicami planu oznaczoną na rysunku planu symbolem **KDZ** do 2 zjazdów;

3. Dopuszcza się uzupełnienie obsługi komunikacyjnej o drogi wewnętrzne o minimalnej szerokości 5 m w liniach rozgraniczających;

4. W liniach rozgraniczających dróg wewnętrznych nie dopuszcza się organizacji miejsc postojowych;

5. Ustala się zapewnienie miejsc parkingowych, w ramach terenów wyznaczonej planem funkcji z uwzględnieniem rzeczywistych potrzeb i minimalnego wskaźnika 3 miejsca parkingowe na 10 zatrudnionych;

6. Ustala się, że tereny objęte Planem będą wyposażone w pełną infrastrukturę techniczną: wodociąg, kanalizację sanitarną komunalną, sieć elektroenergetyczną, sieci i systemy teleinformatyczne;

7. W zakresie zaopatrzenia w wodę ustala się:

1) zaopatrzenie w wodę poprzez projektowaną sieć wodociągową o średnicy nominalnej nie mniejszej niż 110 mm dla wodociągów rozdzielczych i 40 mm dla przyłączy,

2) obowiązek podłączenia wszystkich obiektów wymagających zaopatrzenia w wodę do sieci wodociągowej,

3) korzystanie z indywidualnych ujęć wody do czasu zapewnienia dostaw wody z gminnej sieci wodociągowej;

8. W zakresie odprowadzania ścieków ustala się:

1) odprowadzanie ścieków komunalnych do gminnej oczyszczalni ścieków poprzez sieć projektowanej kanalizacji gminnej, o przekroju nie mniejszym niż 200 mm dla kolektorów grawitacyjnych oraz 63 mm dla przewodów tłocznych,

2) w przypadku powstawania ścieków przemysłowych, ustala się obowiązek ich podczyszczania przed odprowadzeniem do sieci kanalizacji gminnej do parametrów określonych w przepisach dotyczących wprowadzania ścieków do urządzeń kanalizacyjnych,

3) obowiązek podłączenia wszystkich obiektów generujących ścieki komunalne do sieci kanalizacji gminnej,

4) do czasu podłączenia do sieci kanalizacji gminnej dopuszcza się odprowadzenie ścieków do indywidualnych oczyszczalni ścieków lub do zbiorników bezodpływowych oraz ich wywóz z uwzględnieniem obowiązujących przepisów odrębnych.

9. W zakresie odprowadzania wód opadowych i roztopowych projekt planu ustala:

- 1) wody opadowe i roztopowe z dróg odprowadzane będą systemem kanalizacji deszczowej lub rowów odwodnieniowych z obowiązkiem ich podczyszczania,
- 2) wody opadowe i roztopowe przechwycone i przechowywane będą na działkach budowlanych lub odprowadzane do zbiorczego systemu kanalizacji deszczowej,
- 3) dopuszcza się gromadzenie wód opadowych w zbiornikach retencyjnych, retencyjno – infiltrujących i studniach chłonnych zlokalizowanych w granicach działki budowlanej;

10. Zaopatrzenie w energię cieplną do ogrzewania budynków ustala się z indywidualnych źródeł ciepła;

11. Projekt planu ustala możliwość budowy nowych linii elektroenergetycznych SN 15 kV oraz budowy stacji transformatorowych 15/0,4 kV zgodnie z zasadami obowiązującymi operatorów sieci elektroenergetycznych;

12. Dopuszcza się lokalizację nowych stacji transformatorowych w granicach planu;

13. Dopuszcza się stosowanie indywidualnych systemów pozyskiwania energii z urządzeń wytwarzających energię ze źródeł odnawialnych o mocy nie przekraczającej 1000 kW, z zakazem lokalizacji turbin wiatrowych o mocy większej niż moc mikroinstalacji i biogazowni;

14. Projekt Planu dopuszcza lokalizację nośników anten komunikacji bezprzewodowej na budynkach, a ich wysokość wraz z budynkiem nie powinna przekraczać 20 m;

15. Projekt Planu ustala nieograniczony dostęp do sieci gazowej, wykonywanej w miarę zapotrzebowania, zgodnie z zasadami obowiązującymi operatorów sieci gazowych;

16. Dopuszcza się realizację gazowych sieci przesyłowych i dystrybucyjnych w granicach planu.

Projekt planu dopuszcza realizację aktualnego użytkowania terenów do czasu realizacji Planu.

Projekt Planu wskazuje na brak podstaw do dokonania ustaleń w zakresie terenów narażonych na niebezpieczeństwo powodzi, terenów zagrożonych osuwaniem się ziemi, zakładów o zwiększonym lub dużym ryzyku wystąpienia poważnej awarii przemysłowej, rozmieszczenia inwestycji celu publicznego o znaczeniu lokalnym; zasad ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej oraz wymagań wynikających z potrzeb kształtowania przestrzeni publicznych. Powyższe wynika z warunków faktycznych terenów objętych projektem Planu.

Ustalenia projektu Planu zgodne są ze Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Skórzec.

W Studium ustalono wyłączenie z zabudowy kubaturowej terenów w Siedlecko-Węgrowskim Obszarze Chronionego Krajobrazu, które zakazem zabudowy objęto na podstawie Uchwały nr 137/18 Sejmiku Województwa Mazowieckiego z dnia 18 września 2018 r. w sprawie Siedlecko-Węgrowskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu (Dz. Urz. Woj. Maz. z 2018 r. poz. 9054).

W Studium wyłączono z zabudowy także:

- korytarze ekologiczne obejmujące doliny rzek i cieków wodnych,
- lasy, z wyjątkiem budowli służącej gospodarce leśnej i terenów pod linią elektroenergetyczną 400 kV,

- projektowane rezerwy przyrody „Bagno Stanisławów” i „Psiary Skórzeckie”,
- projektowane użytki ekologiczne,
- pomniki przyrody i tereny położone wokół pomników przyrody obejmujące pas o szerokości 15,0 m .

Ponadto w Studium zawarto ustalenia odnośnie ochrony dolin rzecznych i obniżeń terenu charakteryzujących się wysokimi walorami przyrodniczymi – dla rzeki Kostrzyń i jej doliny zgodnie z przepisami o ochronie przyrody (obszar Natura 2000), a dla innych terenów – wyznaczając tereny ochrony ekologicznej.

Dla terenów ochrony ekologicznej położonych poza granicami obszaru Natura 2000 ustalono:

- pozostawienie obszarów dolin rzecznych jako terenu otwartego, tj. wyłączonego z zabudowy i nie tworzenie przegród utrudniających grawitacyjny spływ powietrza,
- nie przekształcanie trwałych użytków zielonych na grunty orne,
- wprowadzenie zakazu odwadniania dolin,
- ograniczenie na całym obszarze stosowania chemicznych środków ochrony roślin, a w szczególności środków toksycznych dla ludzi o długim okresie karencji,
- pozostawienie w stanie pierwotnym nadrzecznych zadrzewień i zarośli, w bezpośrednim sąsiedztwie cieków zaniechanie koszenia roślinności szuwarowej, krzewiastej i siewek drzew pochodzących z samosiewu,
- dopuszczenie lokalizacji obiektów i sieci infrastruktury technicznej, jeżeli nie ma możliwości innego ich przebiegu.

Część obszaru gminy Skórzec jest położona w obrębie Głównego Zbiornika Wód Podziemnych (GZWP) nr 215– Subniecka Warszawska. Główny Zbiornik Wód Podziemnych jest obszarem wymagającym szczególnej ochrony poprzez:

- wyposażenie obszarów zwartej zabudowy w systemy wodno-kanalizacyjne z odprowadzaniem ścieków do oczyszczalni,
- wyposażenie rozproszonej zabudowy nieobjętej siecią kanalizacyjną w szczelne zbiorniki osadowe, z których ścieki wywożone będą do oczyszczalni lub instalowanie oczyszczalni przydomowych,
- nieodprowadzanie nieoczyszczonych ścieków do wód powierzchniowych lub gruntu,
- ograniczenie do niezbędnego minimum stosowania chemicznych środków ochrony roślin na obszarach dolin i obniżeń terenu,
- składowanie odpadów stałych wyłącznie na urządzonych terenach gromadzenia odpadów oraz ich utylizację na składowisku,
- zachowanie wzmożonego nadzoru sanitarnego wokół studni.

W Studium wskazano także na konieczność ochrony gruntów rolnych i leśnych, tj.

- 1) ograniczanie przeznaczania ich na cele nierolnicze lub nieleśne;
- 2) zapobieganie procesom degradacji i dewastacji gruntów rolnych i leśnych oraz szkodom w produkcji rolniczej, drzewostanach i produkcji leśnej, powstającym wskutek działalności nierolniczej i nieleśnej oraz ruchów masowych ziemi;
- 3) przywracaniu wartości użytkowej gruntom, które utraciły charakter gruntów leśnych wskutek działalności nieleśnej;

- 4) rekultywację i zagospodarowanie gruntów na cele rolnicze;
- 5) poprawianie wartości użytkowej oraz zapobieganie zmniejszania produktywności gruntów leśnych;
- 6) zachowanie torfowisk i oczek wodnych jako naturalnych zbiorników wodnych;
- 7) ograniczanie zmian naturalnego ukształtowania powierzchni ziemi.

Szczególnej ochronie podlegają gleby mineralne klas bonitacyjnych od I do III oraz gleby organiczne. Jak już wyżej wspomniano w gminie Skórzec nie występują użytki rolne klasy I i II. Występują grunty orne klasy RIIIa i RIIIb oraz trwałe użytki zielone (łąki i pastwiska) klas ŁIII i PsIII. Zdecydowana większość z nich występuje na terenach wysoczyznowych przede wszystkim w obrębach ewidencyjnych: Dąbrówka-Niwka, Dąbrówka-Wyłazy, Ozorów, Skarżyn i Żelków.

Gleby organiczne występują głównie w dolinie rzeki Kostrzyń i w lokalnych dolinach oraz obniżeniach terenu.

W Studium wskazano także na konieczność ochrony zasobów kopalin.

W Studium wskazano, że ochrona środowiska przyrodniczego jest jednym z głównych celów polityki przestrzennej gminy.

W celu utrzymania dobrego stanu obszarów o wysokich walorach przyrodniczych, prawnie chronionych, proponowanych do ochrony lub wymagających ochrony przed zmianą użytkowania (ekosystemy leśne, ekosystemy wodne, dolinne ciągi ekologiczne, gleby organiczne) należy stosować wymogi określone w obowiązujących w tym zakresie aktach prawnych.

Wskazano, że czynnikiem warunkującym rozwój gospodarczy gminy jest nowoczesne i kompleksowe gospodarowanie wodą. Pierwszoplanowym zadaniem w tym zakresie jest ochrona wód powierzchniowych i podziemnych. Realizacja tego zadania wymaga spełnienia następujących warunków:

- kompleksowego rozwiązywania problemów gospodarki wodnej powiązanych z gospodarką ściekową,
- wyposażenia w systemy wodno-kanalizacyjne obiektów w zwartej zabudowie wsi pozbawionych infrastruktury sanitarnej,
- niedopuszczanie do wprowadzania ścieków komunalnych bezpośrednio do wód lub gruntu,
- składowanie odpadów wyłącznie na profesjonalnych składowiskach wyposażonych w urządzenia chroniące środowisko.

Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego jest obowiązującym dokumentem planistycznym i oceniany w niniejszej prognozie projekt Planu, jak wskazano wyżej, jest zgodny ze Studium.

Do zagospodarowania w projekcie Planu wskazano tereny poza obszarami chronionymi. Projekt Planu zawiera ustalenia odnośnie ochrony środowiska oraz krajobrazu. W planie określono zasady kształtowania zabudowy i wskaźniki zagospodarowania terenu oraz ograniczenia w ich użytkowaniu, w tym zakaz zabudowy. Plan określa zasady modernizacji, rozbudowy i budowy systemów komunikacji i infrastruktury technicznej.

W 2004 roku przyjęto, uchwałą nr XV/67/04 Rady Gminy w Skórcu z dnia 20 lutego 2004 r. (Dz. Urz. Woj. Mazowieckiego z dnia 13 kwietnia 2004 r., nr 84, poz. 2077), Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego części wsi Skórzec i Dąbrówka Ług opracowany przez

Biuro Planowania Przestrzennego i Rozwoju Regionalnego w Warszawie – Oddział Terenowy w Siedlcach. W przedmiotowym planie określono przeznaczenie oraz zasady zagospodarowania i zabudowy terenów, zasady ochrony środowiska przyrodniczego, zakaz lokalizacji inwestycji mogących znacząco oddziaływać na środowisko, ochronę wartości kulturowych i krajobrazowych, infrastrukturę sanitarną, infrastrukturę komunikacji (drogi), infrastrukturę energetyczną.

Tereny, dla których sporządzany jest projekt Planu oceniany niniejszą prognozą, były objęte planem z 2004 roku.

Oceniany w niniejszej prognozie projekt Planu zmienia ustalenia planu z 2004 r., wprowadzając zagospodarowanie terenu o charakterze produkcyjnym (przemysłowym) i usługowym i jest zgodne z kierunkami rozwoju gminy.

W Miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego części wsi Skórzec i Dąbrówka Ług z 2004 roku tereny te były określone jako tereny zabudowy zagrodowej i mieszkaniowej jednorodzinnej z dopuszczeniem lokalizacji usług nieuciążliwych w budynkach mieszkalnych oraz dobudówkach do tych budynków pod warunkiem spełnienia wymogów przepisów szczególnych i innych ustaleń przedmiotowego Miejscowego planu.

Plan dopuszczał dla zabudowy zagrodowej lokalizację budynków związanych z produkcją i obsługą rolnictwa.

Dla zabudowy jednorodzinnej dopuszczano lokalizację parterowych budynków gospodarczych o powierzchni nie przekraczającej 50 m².

Plan wskazywał zasady ochrony środowiska, w tym zakaz lokalizacji inwestycji mogących znacząco oddziaływać na środowisko.

W przypadku realizacji na zagospodarowywanych działkach w miejscowości Skórzec i Dąbrówka Ług budynków związanych z produkcją i obsługą rolnictwa czy budynków gospodarczych, w wyniku realizacji ustaleń planu z 2004 r. mogłyby wystąpić oddziaływania na środowisko, ale o charakterze lokalnym, przy spełnieniu wymaganych planem zasad ochrony środowiska.

Część gruntów objętych projektem Planu położonych w miejscowości Dąbrówka Ług (fragment południowy) w planie z 2004 roku była przeznaczona na użytkowanie rolnicze – tereny rolne z dopuszczeniem zabudowy.

Jako podstawowe przeznaczenie terenów wskazano uprawy polowe, ogrodnicze, łąki i pastwiska, zaś jako przeznaczenie uzupełniające obiekty i urządzenia służące wyłącznie gospodarce rolnej tj. budynki mieszkalne, gospodarcze, produkcyjne i usługowe, obiekty i urządzenia infrastruktury technicznej w tym również drogi dojazdowe, zieleń urządzoną.

Plan dopuszczał lokalizację zabudowy zagrodowej oraz obiektów służących gospodarce rolnej pod warunkiem, że powierzchnia działki zagrodowej nie mogła być mniejsza niż 2500 m², musiała mieć możliwość obsługi komunikacyjnej, a obiekty produkcyjne, usługowe i gospodarcze mogły być lokalizowane „na zapleczu” zabudowy mieszkaniowej. Ewentualna uciążliwość obiektów związanych z prowadzeniem gospodarstwa rolnego musiała ograniczać się do terenu, do którego właściciel posiadał tytuł prawny.

W przypadku obecnie planowanego zagospodarowania, przy założeniu zachowania zasad i wymagań wskazanych w planie oraz wymogów obowiązujących przepisów prawa, oddziaływanie na środowisko też będzie miało charakter lokalny, ograniczony do terenu objętego planem, choć będzie jednak wymagało większych nakładów inwestycyjnych.

V. ISTNIEJĄCY STAN ŚRODOWISKA NA OBSZARACH OBJĘTYCH

PRZEWIDYWANYM ZNACZĄCYM ODDZIAŁYWANIEM

Jako szczegółowe kryteria i uwarunkowania związane z kwalifikowaniem przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko wymienia się rodzaj i charakterystykę przedsięwzięcia z uwzględnieniem:

- skali przedsięwzięcia i wielkości zajmowanego terenu oraz ich wzajemnych proporcji,
- powiązań z innymi przedsięwzięciami, w szczególności kumulowania się oddziaływań przedsięwzięć znajdujących się na terenach nieruchomości sąsiednich,
- wykorzystywania zasobów naturalnych,
- emisji i występowania innych uciążliwości,
- ryzyka wystąpienia poważnej awarii przy uwzględnieniu używanych substancji i stosowanych technologii.

Należy przyjąć, że obszary przewidziane pod zabudowę produkcyjno-usługową mogą być objęte oddziaływaniem na środowisko i zdrowie ludzi, w wyniku realizacji założonych w projekcie Planu kierunków zagospodarowania. Projekt planu określa jednak zakaz lokalizowania zakładów o zwiększonym lub dużym ryzyku wystąpienia poważnej awarii przemysłowej. Jak wynika z treści uchwały Rady Gminy w sprawie w sprawie przystąpienia do sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla części miejscowości Dąbrówka-Ług oraz Skórzec działalność produkcyjna miałaby dotyczyć między innymi cukiernictwa i związanych z nim usług.

Uciążliwość podejmowanych działań i ich oddziaływanie na środowisko będzie dotyczyło w dłuższym okresie czasu terenów objętych projektem Planu.

Tereny objęte projektem Planu nie są obszarami chronionymi lub proponowanymi do objęcia ochroną. Nie sąsiadują z takimi terenami i są od nich oddalone w stopniu, który zapewni podczas budowy i eksploatacji obiektów brak zakłóceń w rozwoju i siedliskach chronionej fauny, flory i grzybów. Pewne zmiany w środowisku miejscowej fauny i flory nastąpią. Dotyczyć to będzie głównie etapu realizacji inwestycji.

Nie zostaną zakłócone walory krajobrazowe i klimat. Występować będą zwiększone, w pewnym stopniu, w stosunku do stanu obecnego, zanieczyszczenia i hałas powodowane przez wzmożone korzystanie z dróg.

Teren objęty projektem Planu w miejscowości Dąbrówka – Ług leży w strefie granicznej z miejscowością gminną, tj. wsią Skórzec, na Wysoczyźnie Siedleckiej. Są to tereny rolnicze. Działka nr 378/19 graniczy z drogą. Teren położony jest na wysokości około 172 m n.p.m. Nie ma w jego sąsiedztwie terenów prawnie chronionych, zwartych kompleksów leśnych, wód powierzchniowych. Na południe i południowy-zachód, w pewnym oddaleniu od terenu objętego planem, rozciągają się tereny, dla których funkcją nadrzędną jest zachowanie różnorodności biologicznej. Jest to lokalny korytarz ekologiczny dowiązujący do systemu korytarzy obejmujących zachodnie i południowe tereny gminy i Obszar Natura 2000 Dolina Kostrzynia

Na omawianym terenie występują gleby brunatne wylugowane i brunatne kwaśne na piaskach gliniastych lekkich, piaskach słabogliniastych, piaskach luźnych i glinach lekkich kompleksów 5, 6 i 7 (żytniego dobrego, żytniego słabego i żytniego bardzo słabego - żytnio-łubinowy).

Na przedmiotowym terenie pierwszy poziom wodonośny występuje na głębokości poniżej 3 m od powierzchni terenu.

Na działkach bezpośrednio sąsiadujących z terenem objętym planem w m. Dąbrówka-Ług nie ma zabudowań.

Teren przewidywany do objęcia planem w miejscowości Skórzec, położony na Wysoczyźnie Siedleckiej, to tereny rolnicze częściowo zakrzaczone i zadrzewione graniczące z terenem zajęтым obecnie pod działalność usługową. Działka nr 518/30 graniczy z drogą. Teren położony jest na wysokości około 169 -170 m n.p.m. Nie ma w jego sąsiedztwie terenów prawnie chronionych, zwartych kompleksów leśnych, wód powierzchniowych.

Występują tu gleby brunatne wyługowane oraz brunatne kwaśne na piaskach gliniastych lekkich i glinach średnich 5 kompleksu żytńskiego dobrego.

Na przedmiotowym terenie pierwszy poziom wodonośny występuje na głębokości poniżej 3 m od powierzchni terenu.

Teren ten położony jest poza częścią centralną miejscowości gminnej.

Wszystkie tereny objęte planem (w m. Skórzec i Dąbrówka-Ług) nie są narażone na niebezpieczeństwo wystąpienia powodzi. Nie są także narażone na naturalne ruchy masowe (osuwiska).

VI. OCENA ISTNIEJĄCYCH PROBLEMÓW W ZAKRESIE OCHRONY ŚRODOWISKA, W TYM DLA ISTNIEJĄCYCH OBSZARÓW PRAWNIE CHRONIONYCH

Gmina Skórzec charakteryzuje się dość dużym udziałem obszarów o wysokich walorach przyrodniczych. Wysokimi walorami przyrodniczymi charakteryzuje się dolina Kostrzynia. Przeprowadzone w ramach Powszechnej Inwentaryzacji Przyrodniczej gminy Skórzec badania terenowe wykazały jednak pewne zubożenie flory i fauny doliny na skutek jej osuszenia wynikającego z przeprowadzonych melioracji oraz regulacji koryta rzeki. W granicach gminy Skórzec położone są następujące obszary i obiekty chronione:

- Siedlecko-Węgrowski Obszar Chronionego Krajobrazu,
- Obszar Natura 2000 Dolina Kostrzynia PLB140009,
- 2 pomniki przyrody.

Gmina Skórzec ze względu na:

- znaczny udział zielonych terenów otwartych – ok. 94% powierzchni gminy (niezabudowane użytki rolne, grunty leśne oraz zadrzewione i zakrzewione, grunty pod wodami),
- występowanie dolin małych rzek i cieków w południowej części gminy (Kostrzyń z dopływami), – występowanie terenów leśnych w południowej części gminy,
- mały udział terenów zabudowanych i zurbanizowanych,
- brak istotnych barier w postaci infrastruktury drogowej (wygradzone autostrady i drogi szybkiego ruchu),

pełni funkcję korytarzy ekologicznych, na znacznej części swojej powierzchni – przede wszystkim w części południowej i wschodniej.

Zagrożeniami dla korytarzy ekologicznych jest budowa dróg, a w szczególności wygradzonych dróg szybkiego ruchu i autostrad. Ciągi komunikacyjne stanowią barierę ekologiczną i utrudniają, a niekiedy uniemożliwiają zwierzętom swobodną migrację.

Ocenę stanu wód powierzchniowych prezentuje się poprzez ocenę stanu ekologicznego (w przypadku wód, których charakter został w znacznym stopniu zmieniony w następstwie

fizycznych przeobrażeń, będących wynikiem działalności człowieka - poprzez ocenę potencjału ekologicznego) oraz ocenę stanu chemicznego.

Jakość powietrza w gminie Skórzec jest zadowalająca. Można byłoby uznać ją za dobrą, gdyby nie fakt przekroczeń poziomów dopuszczalnych kilku substancji. Dla strefy mazowieckiej, w której znajduje się gmina Skórzec przekroczenia poziomów dopuszczalnych i docelowych pod kątem ochrony zdrowia zostały przekroczone dla następujących zanieczyszczeń: pył zawieszony PM10, pył zawieszony PM2,5 faza II, benzo(a)piren, ozon (O₃). Wyniki analiz i oszacowań WIOŚ w Warszawie wskazują, że w województwie mazowieckim podstawową przyczyną przekroczeń pyłów PM10, PM2,5 i benzo(a)pirenu jest emisja powierzchniowa (emisja związana z ogrzewaniem mieszkań w sektorze komunalnobytowym). Duży jest napływ zanieczyszczeń spoza województwa (w którym przeważa emisja związana z ogrzewaniem mieszkań w sektorze komunalno-bytowym). Znaczący udział ma także emisja liniowa (emisja związana z ruchem pojazdów i spalaniem paliw).

Na terenie gminy Skórzec nie ma zakładów zaliczonych do zakładów o dużym ryzyku wystąpienia poważnej awarii przemysłowej (ZDR) natomiast zlokalizowane są, jak wyżej wskazano, dwa zakłady zaliczone do zakładów o zwiększonym ryzyku (ZZR):

- Ferma drobiu Jakub Pióro, Żebrak 100, 08-114 Skórzec,
- Ferma drobiu Tomasz Pióro, Trzcinec 160, 08-114 Skórzec.

VII. POTENCJALNE ZMIANY STANU ŚRODOWISKA W PRZYPADKU BRAKU REALIZACJI PLANU

Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego określa sposoby zagospodarowania terenu w strukturze przestrzennej gminy oraz szczególne wymagania, m. in. w zakresie ochrony środowiska przyrodniczego, określając uwarunkowania do lokalizacji przedsięwzięć efektywnych społecznie i ekonomicznie, przy zapewnieniu racjonalnego korzystania z zasobów środowiska.

Zmiany w zakresie zagospodarowania wskazanych terenów mają na celu zaspokojenie potrzeb bytowych, społecznych i będą aktywizować gospodarczo gminę, wpływając na jej rozwój. Brak wprowadzenia wnioskowanych zmian w zagospodarowaniu przestrzennym ograniczy zaś możliwości rozwoju gminy w zakresie gospodarczym, jak również społecznym.

W przypadku braku realizacji projektu Planu zmiany środowiska będą związane z procesami naturalnie zachodzącymi w środowisku oraz z kierunkami rozwoju terenów sąsiednich.

Natomiast, wobec przyjętych w projekcie Planu rozwiązań mających na celu ochronę środowiska, zmiany w środowisku wynikające z realizacji ustaleń projektu Planu będą związane głównie z procesem inwestycyjnym, a w procesie eksploatacji nowych obiektów będą ograniczane poprzez przyjęte w projekcie Planu rozwiązania zabezpieczające środowisko.

VIII. ŚRODOWISKOWA OCENA SKUTKÓW REALIZACJI PROJEKTU PLANU

Projektowana zmiana zagospodarowania terenu gminy Skórzec nie wpłynie na zwiększenie zakresu problemów ochrony środowiska w gminie jak również ich skalę. Kierunki rozwoju terenów objętych projektem Planu wpisują się w ustalenia obowiązującego Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy.

1. Ocena przyjętych funkcji terenów w projekcie Planu oraz uwarunkowania prognozy wynikające z ich charakteru

Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego jest dokumentem planistycznym

określającym przeznaczenie, warunki zagospodarowania i zabudowy terenu i determinuje zawartość prognozy, której zakres określają przepisy ustawy z dnia 3 października 2008 roku o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko, a stopień szczegółowości informacji ustalony zostaje z właściwym Regionalnym Dyrektorem Ochrony Środowiska oraz z właściwym Państwowym Powiatowym Inspektorem Sanitarnym.

Na początku należy nadmienić, że uwzględniając uwarunkowania zagospodarowania przestrzennego, w strukturze funkcjonalno – przestrzennej gminy Skórzec można wyodrębnić szereg obszarów o określonym zbiorze zasad zagospodarowania i użytkowania terenów, które z uwagi na wpływ na środowisko, zakres i skalę przekształceń podzielić można na:

- 1) obszary istotne z punktu widzenia ochrony warunków przyrodniczych (lasy, wody, obszary rolne pełniące funkcję korytarzy ekologicznych, doliny cieków),
- 2) obszary mieszkaniowe i usługowe tereny nieuciążliwe i inne - są to zarówno tereny już zagospodarowane na powyższe cele, jak i niezainwestowane,
- 3) obszary rolne, w tym z produkcją rolną, w obecnym stanie zagospodarowania, jak i w Studium Gminy Skórzec, przewidywane głównie pod cele rolnicze (w tym produkcję rolną, przetwórstwo rolno-spożywcze i usługi),
- 4) tereny uciążliwe - są to tereny, na których obecnie są lub będą mogły być lokalizowane przedsięwzięcia o charakterze produkcyjnym i usługowo-produkcyjnym,
- 5) tereny przekształcone – niezabudowane - tereny wykorzystywane lub przeznaczone pod eksploatację kruszyw.

Gmina w zmienionym ujednoliconym Studium dokonała zmian w zagospodarowaniu przestrzennym, które polegały m. in. na wyznaczeniu nowych terenów pod zabudowę produkcyjno-usługową.

Bieżąca analiza wpływu na środowisko przyjętych w Studium kierunków zagospodarowania, a następnie realizowanych na warunkach i na zasadach określonych w projekcie Planu, dokonywana będzie poprzez kontrole służb państwowych oraz inspekcji (np. Inspekcji Ochrony Środowiska oraz Inspekcji Sanitarnej).

2. Ocena prawidłowości ustaleń projektu Planu z punktu widzenia ochrony środowiska

Ustalenia projektu Planu zgodne są z wymogami ochrony środowiska i prawnych form ochrony przyrody.

3. Skutki projektowanego zagospodarowania przestrzennego dla środowiska

Zmiany zagospodarowania przestrzennego terenów gminy objętych projektem Planu wpłyną zarówno w sposób bezpośredni jak i pośredni na stan środowiska przyrodniczego. Wystąpić może szereg niekorzystnych czynników, które w różnym stopniu wpłyną na środowisko przyrodnicze.

Analizując ustalenia projektu Planu przewiduje się zróżnicowane oddziaływanie na środowisko, dotyczące bioróżnorodności, świata roślin i zwierząt. Część przedsięwzięć stanowić bowiem mogą przedsięwzięcia mające oddziaływanie na środowisko. W odniesieniu do tych przedsięwzięć wymagane będzie uzyskanie decyzji środowiskowych, zgodnie z obowiązującymi przepisami.

4. Podział terenów uwzględniający skalę i zakres potencjalnego oddziaływania.

Projekt Planu stanowić będzie podstawę do realizacji przedsięwzięć związanych z rozwojem gminy, zapewnianiem potrzeb jej mieszkańców. Na części terenów przewiduje

potencjalną lokalizację przedsięwzięć mogących mieć wpływ na stan środowiska, ale nie przesądza o ich realizacji. O realizacji indywidualnych przedsięwzięć zdecydują szczególne uwarunkowania prawne przypisane danemu przedsięwzięciu, m.in. w zakresie ochrony środowiska.

Poniżej zgrupowano ujęte w projekcie Planu rodzaje przeznaczenia terenu pod kątem formy i skali potencjalnego oddziaływania planowanego zagospodarowania, opisanego poniżej.

Grupa I – tereny usług handlu lub zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej (UH-MN). Są to tereny obecnie niezainwestowane, położone poza terenami zabudowanymi, o uciążliwości działalności usługowej dopuszczalnej dla towarzyszącej funkcji mieszkaniowej.

Grupa II - tereny usług handlu lub usług gastronomii oraz tereny produkcji przemysłowej lub usług handlu (UH-UG i PP-UH). Są to tereny w granicach zabudowy miejscowości gminnej (Skórzec) oraz tereny niezainwestowane (Dąbrówka-Ług), na których może być prowadzona działalność uciążliwa ale przy ustaleniu ograniczenia oddziaływania obiektów do granic terenu, do którego inwestor ma tytuł prawny.

Grupa III - tereny drogi zbiorczej, tereny drogi lokalnej, tereny komunikacji drogowej wewnętrznej (KDZ, KDL, KR). Są to tereny o uciążliwości związanej z emisją hałasu i spalin.

Planowane zmiany zagospodarowania przestrzennego na terenach objętych projektem Planu mogą wpłynąć zarówno w sposób bezpośredni, jak i pośredni na stan środowiska przyrodniczego. Wystąpi szereg niekorzystnych czynników, które w różnym stopniu wpłyną na środowisko przyrodnicze i zdrowie ludzi, a jako najważniejsze oddziaływania wskazać należy: emisję zanieczyszczeń, wytwarzanie odpadów i ścieków, przekształcenie litosfery, emisję hałasu. Jednocześnie wskazuje się na szereg działań, które w sposób istotny wpłyną na ograniczenie oddziaływania na środowisko przyrodnicze gminy.

Oddziaływania związane z usługami handlu lub zabudową mieszkaniową jednorodziną (UH-MN)

Projekt planu na obszarze obecnie nie zainwestowanym przewiduje zabudowę usług handlu i zabudowę mieszkaniową jednorodziną wraz dopuszczeniem usług gastronomii, turystyki oraz składów i magazynów o uciążliwości dopuszczalnej dla towarzyszącej funkcji mieszkaniowej.

Potrzeby rozwoju tych funkcji związane są z rozwojem gminy.

Rozwój obszarów obecnie niezainwestowanych spowoduje zmianę wykorzystania gruntów rolnych na cele nierolnicze.

Skutki dla flory i fauny

Na terenach zabudowanych presja na środowisko przyrodnicze będzie miała charakter oddziaływania stałego. Na tych terenach zaczną dominować gatunki synantropijne oraz sztuczne nasadzenia. Fauna będzie się kształtowała w sposób odmienny, a właściwy dla terenów zabudowy. Tereny zabudowy nie są zasiedlane przez gatunki antropofobne, unikające sąsiedztwa człowieka. Tereny takie nie są cenne pod względem przyrodniczym i podlegają różnego rodzaju niekorzystnym oddziaływaniom zachodzącym na obszarach zabudowanych.

Emisja pyłowo-gazowa do powietrza

Głównym źródłem emisji powierzchniowej będą lokalne kotłownie i paleniska domowe, tzw. emisja niska. Zanieczyszczenia pochodzące ze źródeł powierzchniowych emitowane są na niewielkie wysokości i mają niekorzystny wpływ na lokalny stan jakości

powietrza. Przewidywany rozwój terenów zabudowanych na cele mieszkaniowo-usługowe wiąże się ze wzrostem zapotrzebowania w zakresie wytwarzania ciepła wytwarzanego w paleniskach domowych i w kotłowniach.

Oddziaływanie związane z emisją pyłowo-gazową będzie miało charakter lokalny, a jego skala nie wpłynie znacząco na pogorszenie zdrowia ludzi i stanu środowiska.

Możliwy jest też wzrost emisji ze źródeł liniowych, tj. dróg, w związku z intensyfikacją ruchu, niezbędnego do obsługi terenów zabudowy.

Odpady

Zmiana sposobu użytkowania terenu, powierzchnie terenów o charakterze usługowym oraz mieszkalnictwo wpłyną na wzrost wytwarzania odpadów.

Wody powierzchniowe i podziemne

Rozwój obszarów zabudowanych wiąże się z powstaniem ścieków oraz generuje problemy związane z odprowadzaniem wód opadowych.

Wody opadowe odprowadzane z terenów zanieczyszczonych powinny być oczyszczane zgodnie z obowiązującymi przepisami.

Rozwój funkcji mieszkaniowych i usługowych skutkować będzie zwiększeniem zapotrzebowania na wodę – na terenie gminy dostępne są przede wszystkim wody podziemne i to ten zasób podlegać będzie większej presji. Powodować też będzie powstawanie ścieków wymagających odprowadzania i oczyszczania.

Powierzchnia ziemi i gleba

Przekształcenie litosfery na terenach zagospodarowanych ma charakter antropogeniczny, związany ze sposobem wykorzystania terenu. Głównymi czynnikami powodującymi przekształcenie litosfery są:

- geomechaniczne niszczenie spowodowane przez realizację większych elementów infrastruktury technicznej,
- geomechaniczne przekształcenie gruntu związane z przygotowaniem terenu pod inwestycje,
- możliwe nielegalne „dzikie” składowiska oraz niezorganizowane miejsca składowania odpadów, co nie powinno mieć miejsca przy działaniu zgodnie z ustaleniami projektu Planu.

Warunki życia i zdrowie ludzi

Wraz z przewidywanym rozwojem terenów o charakterze mieszkaniowym i usługowym zwiększy się presja czynników emitujących hałas, w szczególności transportu.

Zabytki i dobra materialne

W bezpośrednim sąsiedztwie terenów przewidzianych pod realizację zabudowy usługowej i mieszkaniowej nie występują tereny i obiekty objęte ochroną wynikającą z przepisów o ochronie zabytków.

Obszary Natura 2000

Realizacja ustaleń projektu Planu w zakresie zabudowy usługowej i mieszkaniowej nie będzie miała wpływu na cel i przedmiot ochrony Obszaru Natura 2000. Obszary Natura 2000 położone są poza terenami objętymi projektem.

Charakterystyka oddziaływań

Oddziaływania bezpośrednie - zajęcie i przekształcenie terenu pod budowę obiektów, zniszczenie roślinności na terenach prowadzenia prac budowlanych, emisja pyłów, spalin, hałasu podczas budowy, wytwarzanie opadów i ścieków

Oddziaływania długoterminowe - emisja hałasu, pyłów, spalin pochodzących ze środków transportu, ścieki komunalne i związane z prowadzoną działalnością usługową, odpady.

Oddziaływanie krótkoterminowe – procesy budowlane i związana z nimi emisja hałasu spalin, pyłów, wytwarzanie odpadów.

Oddziaływania nieodwracalne – przypadkowe (niemożliwe do oceny) zabijanie w trakcie prac budowlanych (w transporcie) zwierząt (szczególnie zagrożone drobne ssaki, płazy i gady, bezkręgowce), zabudowa.

Oddziaływania związane z rozwojem produkcji i usług (UH-UG i PP-UH)

Projekt Planu zakłada uzupełnienie rozwoju jednostek osadniczych poprzez wyznaczenie terenów pod zabudowę produkcyjną i usługowo-handlową, w tym usługi gastronomii z dopuszczeniem usług turystyki oraz składów i magazynów.

Potrzeby w zakresie działalności produkcyjnej i usługowej pojawiają się wraz z rozwojem obszarów zabudowy mieszkaniowej. Rozwój jednostek osadniczych, terenów usługowych i produkcyjnych wiąże się bezpośrednio z pojawieniem się różnego rodzaju czynników oddziaływujących w różnym stopniu i nasileniu na środowisko przyrodnicze. W projekcie Planu zakłada się na wyznaczonych terenach lokalizację usług, zabudowy magazynowej i produkcyjnej z ograniczeniem uciążliwości do granic nieruchomości. Na powyższe cele wskazuje się zarówno tereny położone pomiędzy już zainwestowanymi obszarami, jak i nowe niezainwestowane obszary wykorzystywane obecnie na cele rolnicze.

Rozwój obszarów obecnie niezainwestowanych związany będzie ze zmianą wykorzystania gruntów rolnych na cele nierolnicze.

Skutki dla flory i fauny

W przypadku terenów zabudowanych presja na środowisko przyrodnicze ma charakter oddziaływania stałego. Na tych terenach nie występują naturalne lub seminaturalne zbiorowiska roślinne. Dominują gatunki synantropijne oraz sztuczne nasadzenia. Fauna na terenach zabudowanych jest ukształtowana od wielu lat. Tereny zabudowy nie są zasiedlane przez gatunki antropofobne, unikające sąsiedztwa człowieka. Tereny takie nie są cenne pod względem przyrodniczym i podlegają różnego rodzaju niekorzystnym oddziaływaniom zachodzącym na obszarach zabudowanych.

Emisja pyłowo-gazowa do powietrza

Głównym źródłem emisji powierzchniowej są lokalne kotłownie i paleniska, tzw. emisja niska. Zanieczyszczenia pochodzące ze źródeł powierzchniowych emitowane są na niewielkie wysokości i mają niekorzystny wpływ na lokalny stan jakości powietrza. Przewidywany rozwój terenów zabudowanych na cele produkcyjno-usługowe wiąże się ze wzrostem zapotrzebowania w zakresie wytwarzania ciepła wytwarzanego w kotłowniach związanych z zabudową produkcyjną, usługową i towarzyszącą.

Oddziaływanie związane z emisją pyłowo-gazową będzie miało charakter lokalny, a jego skala nie wpłynie znacząco na pogorszenie zdrowia ludzi i stanu środowiska.

Możliwy jest też wzrost emisji ze źródeł liniowych, tj. dróg, w związku z intensyfikacją ruchu, niezbędnego do obsługi terenów zabudowy produkcyjno-usługowej, szczególnie w rejonie obiektów magazynowych i produkcyjnych.

Odpady

Zmiana sposobu użytkowania terenu, zwiększenie powierzchni terenów o charakterze usługowym i produkcyjnym wpłynie na wzrost wytwarzania odpadów.

Wody powierzchniowe i podziemne

Rozwój obszarów zabudowanych wiąże się z powstaniem ścieków oraz generuje problemy związane z odprowadzaniem wód opadowych.

Wody opadowe odprowadzane z terenów zanieczyszczonych powinny być oczyszczane zgodnie z przepisami ustawy Prawo wodne.

Rozwój funkcji produkcyjnych i usługowych skutkować będzie zwiększeniem zapotrzebowania na wodę – na terenie gminy dostępne są przede wszystkim wody podziemne i to ten zasób podlegać będzie większej presji. Powodować też będzie powstawanie ścieków poprodukcyjnych, wymagających odprowadzania i oczyszczania.

Powierzchnia ziemi i gleba

Przekształcenie litosfery na terenach zagospodarowanych ma charakter antropogeniczny, związany ze sposobem wykorzystania terenu. Głównymi czynnikami powodującymi przekształcenie litosfery są:

- geomechaniczne niszczenie spowodowane przez realizację większych elementów infrastruktury technicznej,
- geomechaniczne przekształcenie gruntu związane z przygotowaniem terenu pod inwestycje,
- możliwe nielegalne „dzikie” składowiska oraz niezorganizowane miejsca składowania odpadów, co nie powinno mieć miejsca przy działaniu zgodnie z ustaleniami projektu Planu.

Warunki życia i zdrowie ludzi

Wraz z przewidywanym rozwojem terenów o charakterze usługowym i produkcyjnym zwiększy się presja czynników emitujących hałas, w szczególności transportu.

Zabytki i dobra materialne

W bezpośrednim sąsiedztwie terenów przewidzianych pod realizację zabudowy produkcyjno-usługowej nie występują tereny i obiekty objęte ochroną wynikającą z przepisów o ochronie zabytków.

Obszary Natura 2000

Realizacja ustaleń projektu Planu w zakresie zabudowy produkcyjnej i usługowej nie będzie miała wpływu na cel i przedmiot ochrony Obszaru Natura 2000. Obszary Natura 2000 położone są poza terenami objętymi projektem.

Charakterystyka oddziaływań

Oddziaływania bezpośrednie - zajęcie i przekształcenie terenu pod budowę obiektów, wycinka drzew i krzewów, zniszczenie roślinności na terenach prowadzenia prac budowlanych, emisja pyłów, spalin, hałasu podczas budowy, wytwarzanie opadów i ścieków

Oddziaływania długoterminowe - emisja hałasu, pyłów, spalin pochodzących ze środków transportu i pracujących maszyn, ścieki poprodukcyjne, odpady.

Oddziaływanie krótkoterminowe – procesy budowlane i związana z nimi emisja hałasu spalin, pyłów, wytwarzanie odpadów.

Oddziaływania nieodwracalne – przypadkowe (niemożliwe do oceny) zabijanie w trakcie prac budowlanych (w transporcie) zwierząt (szczególnie zagrożone drobne ssaki, płazy i gady, bezkręgowce), zabudowa.

Oddziaływanie związane ze zwiększonym wykorzystaniem dróg (KR) - również dróg lokalnych i zbiorczych w bezpośrednim sąsiedztwie wraz z rozbudową drogi powiatowej.

Największymi ciągami komunikacyjnymi na terenie gminy są droga wojewódzka 803 oraz drogi powiatowe. Na północnych obrzeżach gminy planowana jest autostrada A-2. Zwiększone wykorzystanie dróg i ich rozbudowa związane będą przede wszystkim z zapewnieniem odpowiednich warunków funkcjonowania nowo zainwestowanych terenów.

Skutki dla flory i fauny

Na etapie eksploatacji drogi stwarzają szczególne zagrożenie dla zwierząt, szczególnie w miejscach przecięcia ze szlakami migracyjnymi.

Krajobraz

Bez wpływu na krajobraz.

Powierzchnia ziemi i gleba

Bez istotnego wpływu.

Warunki życia i zdrowie ludzi

Na etapie eksploatacji dróg oddziaływanie na zdrowie i warunki życia ludzi związane jest z emisją hałasu i spalin.

Zasoby naturalne

Nie przewiduje się wpływu.

Wody powierzchniowe i podziemne

Możliwość zanieczyszczenia podczas wypadków i awarii na terenach komunikacyjnych.

Zabytki i dobra materialne

Bez istotnego wpływu.

Obszary Natura 2000

Bez istotnego wpływu. Obszary Natura 2000 położone są poza terenami objętymi projektem Planu.

Charakterystyka oddziaływań

Oddziaływania bezpośrednie - emisja spalin, hałasu w wyniku zwiększonej eksploatacji.

Oddziaływania długoterminowe - emisja spalin, hałasu i zanieczyszczeń.

Oddziaływania nieodwracalne – przypadkowe (niemożliwe do oceny) zabijanie w trakcie eksploatacji zwierząt (szczególnie zagrożone drobne ssaki, płazy i gady, bezkręgowce).

5. Ryzyko wystąpienia poważnej awarii przemysłowej

Zgodnie z ustaleniami projektu Planu na objętych nim terenach zakazuje się lokalizacji zakładów, które mogłyby być zaliczone do kategorii zakładów o zwiększonym ryzyku oraz do kategorii zakładów o dużym ryzyku wystąpienia poważnej awarii przemysłowej.

Należy także przyjąć, że nowe sposoby zagospodarowania obszarów gminy, nie zwiększą skutków potencjalnej poważnej awarii przemysłowej w sąsiedztwie funkcjonujących obecnie zakładów o zwiększonym ryzyku jej wystąpienia.

6. Działania służące poprawie stanu środowiska

Projekt Planu wskazuje kierunki rozwoju wpływające w sposób bezpośredni lub pośredni nie tylko na podniesienie standardu życia mieszkańców, ale również mające wpływ na stan istniejącego środowiska, w tym na stan przyrody, krajobrazu, wód i powietrza, co opisano powyżej. Projekt dopuszcza korzystanie z urządzeń produkcji energii elektrycznej ze źródeł odnawialnych z wyłączeniem urządzeń wykorzystujących energię wiatru o mocy większej niż moc mikroinstalacji oraz biogazowni. Projekt ustala zakaz lokalizacji inwestycji związanych z produkcją zwierzęcą. Ogranicza także powierzchnię sprzedaży dla usług handlu do 2000 m². Ustala zakaz lokalizacji obiektów i urządzeń powodujących zanieczyszczenie środowiska ponad obowiązujące normy zakaz odprowadzania nieoczyszczonych ścieków do ziemi i do wód powierzchniowych.

Projekt planu wprowadza ustalenia w zakresie minimalnej powierzchni biologicznie czynnej, ustala oszczędne korzystanie z terenu i minimalne przekształcenie jego powierzchni.

7. Ochrona walorów przyrodniczych i krajobrazowych

Projekt Planu nie wpływa na ustanowienie przyjętych w Studium gminy następujących form ochrony przyrody:

- 1) rezerwatu przyrody „Psiary Skórzeckie”,
- 2) rezerwatu przyrody „Bagno Stanisławów”,
- 3) 4 użytków ekologicznych (2 - Stara Dąbrówka, 1- Czarniejew Kol., 1 – Wólka Kobyla),

oraz poszerzenie obszaru Natura 2000 Dolina Kostrzynia, a proponowane zagospodarowanie terenu nie będzie stanowić zagrożenia dla środowiska obszarów proponowanych do objęcia ochroną.

Dla terenów ochrony ekologicznej położonych poza granicami obszaru Natura 2000, dla których w dokumentach planistycznych ustalono:

- pozostawienie obszarów dolin rzecznych jako terenu otwartego, tj. wyłączonego z zabudowy i nie tworzenie przegród utrudniających grawitacyjny spływ powietrza,
- nie przekształcanie trwałych użytków zielonych na grunty orne,
- wprowadzenie zakazu odwadniania dolin,
- ograniczenie na całym obszarze stosowania chemicznych środków ochrony roślin, a w szczególności środków toksycznych dla ludzi o długim okresie karencji,
- pozostawienie w stanie pierwotnym nadrzecznych zadrzewień i zarośli, w bezpośrednim sąsiedztwie cieków zaniechanie koszenia roślinności szuwarowej, krzewiastej i siewek drzew pochodzących z samosiewu,
- dopuszczenie lokalizację obiektów i sieci infrastruktury technicznej, jeżeli nie ma możliwości innego ich przebiegu,

ustalenia projektu Planu pozostawiają status quo, nie powodując zakłóceń w funkcjonowaniu tych terenów.

8. Ochrona wód

Projekt Planu zakłada odprowadzanie ścieków komunalnych do gminnej oczyszczalni ścieków poprzez sieć projektowanej kanalizacji gminnej. Dopuszcza urządzenia służące do

gospodarowania wodami opadowymi.

W przypadku powstawania ścieków przemysłowych, ustala się obowiązek ich podczyszczania przed odprowadzeniem do sieci kanalizacji gminnej.

Projekt Planu wskazuje obowiązek podłączenia wszystkich obiektów generujących ścieki komunalne do sieci kanalizacji gminnej, natomiast do czasu podłączenia do sieci kanalizacji gminnej dopuszcza się odprowadzenie ścieków do indywidualnych oczyszczalni ścieków lub do zbiorników bezodpływowych oraz ich wywóz z uwzględnieniem obowiązujących przepisów odrębnych.

9. Ochrona powietrza

Projekt Planu nie zawiera szczegółowych ustaleń dotyczących wymogów w zakresie ochrony powietrza na objętych nim terenach. Niemniej ze względu na ochronę środowiska i zmniejszenie emisji zanieczyszczeń należy postulować systematyczną rezygnację z węgla jako źródła energii, poprzez stosowanie paliw mniej uciążliwych, w tym uznawanych za odnawialne źródła energii na terenach zabudowy przemysłowo-usługowej. Projekt Planu zakłada ograniczenie ewentualnej uciążliwości działalności produkcyjnej i usługowej do granic własnego terenu i wprowadzenie zieleni, co korzystnie wpłynie na jakość powietrza w otoczeniu tych terenów.

10. Odpady

Zmiana sposobu użytkowania terenu, zwiększenie powierzchni obszarów o charakterze produkcyjnym i usługowym wpłynie na wzrost wytwarzania odpadów. Dlatego konieczne jest zastosowanie działań w zakresie gospodarowania odpadami, które zagwarantują ograniczenie negatywnego wpływu na środowisko. Obecnie obowiązujące przepisy zakładają segregację odpadów i ich unieszkodliwianie w sposób bezpieczny dla środowiska.

11. Ocena projektowanych sposobów zagospodarowania terenu odnośnie potrzeb ochrony środowiska i prawidłowości gospodarowania zasobami przyrody

Projekt Planu wpisuje się w ogólnie przyjęte założenia gminnej polityki w zakresie ochrony środowiska. Poprzez prawne kształtowanie polityki przestrzennej gminy stwarza się warunki do realizacji szeregu działań o charakterze ekologicznym, mających wpływ zarówno na poprawę stanu środowiska przyrodniczego, zdrowia i bezpieczeństwa ludności, jak i racjonalne zagospodarowanie zasobów naturalnych.

Proponowane nowe wykorzystanie terenów, w powiązaniu z określeniem standardów zabudowy i zagospodarowania terenu, na tle zagospodarowania pozostałych terenów gminy, wskazuje na prawidłowe gospodarowanie zasobami przyrody z poszanowaniem potrzeb ochrony środowiska w aspekcie lokalnym i ponadlokalnym.

Dla terenów zabudowy produkcyjno-usługowej wprowadzono zasady zagospodarowania, standardy zabudowy i zagospodarowania terenu.

IX. CELE OCHRONY ŚRODOWISKA USTANOWIONE NA SZCZEBLU MIĘDZYNARODOWYM, WSPÓLNOTOWYM I KRAJOWYM ORAZ SPOSOBY UWZGLĘDNIENIA TYCH CELÓW I INNYCH PROBLEMÓW ŚRODOWISKA PODCZAS OPRACOWYWANIA PROJEKTU PLANU

Na szczeblu europejskim cele szeroko rozumianej ochrony środowiska określają następujące dokumenty:

- Europejska Perspektywa Rozwoju Przestrzennego,
- Unijny Program Działań w Zakresie Środowiska Naturalnego do 2030 r.,

- Agenda Terytorialna Unii Europejskiej 2030,
- Umowa Partnerstwa (UP) - uzgodniona z Komisją Europejską strategia wykorzystania funduszy unijnych z budżetu UE na lata 2021-2027. Dokument obejmuje fundusze polityki spójności, Fundusz na rzecz Sprawiedliwej Transformacji, jak również Europejski Fundusz Morski i Rybacki,
- Założenia Programowania Rozwoju Obszarów Wiejskich ze Środków Europejskich na lata 2021-2027

oraz konwencje i dyrektywy wskazane w niniejszym opracowaniu powyżej, w rozdziale I.6 Prawo europejskie, konwencje i umowy międzynarodowe.

Na szczeblu krajowym tymi dokumentami są:

- ✓ Długookresowa Strategia Rozwoju Kraju – Polska 2030,
- ✓ Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2030,
- ✓ Polityka ekologiczna państwa 2030 – Strategia rozwoju w obszarze środowiska i gospodarki wodnej,
- ✓ Strategia Zrównoważonego Rozwoju Transportu do 2030 r.
- ✓ Strategia zrównoważonego rozwoju wsi, rolnictwa i rybactwa 2030,
- ✓ Polityka energetyczna Polski do 2040 r.,
- ✓ Krajowy plan gospodarki odpadami 2022,
- ✓ Aktualizacja Krajowego Programu Ochrony Powietrza (do 2025 r. - z perspektywą do 2030 r oraz do 2040 r.),
- ✓ Strategia Rozwoju Województwa Mazowieckiego 2030+. Innowacyjne Mazowsze,
- ✓ Program Regionalny: „Fundusze Europejskie dla Mazowsza 2021-2027”,
- ✓ Regionalny Plan Transportowy Województwa Mazowieckiego w perspektywie do 2030 roku,
- ✓ Plan Gospodarki Odpadami dla Województwa Mazowieckiego 2024,
- ✓ Program ochrony środowiska dla Województwa Mazowieckiego do 2030 roku
- ✓ Program Ochrony Środowiska dla Powiatu Siedleckiego na lata 2016 – 2019 z perspektywą na lata 2020 - 2023,
- ✓ Prognoza oddziaływania na środowisko „Programu ochrony środowiska dla powiatu siedleckiego na lata 2016 – 2019 z perspektywą na lata 2020 - 2023,
- ✓ Program Ochrony Środowiska dla Gminy Skórzec na lata 2018-2021 z perspektywą do roku 2025. Skórzec 2018,
- ✓ Zmiana Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Skórzec, tekst ujednolicony, Siedlce 2021,
- ✓ Prognoza oddziaływania na środowisko ustaleń zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Skórzec, Siedlce 2021.

W Województwie Mazowieckim kierunki działań w zakresie ochrony środowiska określa strategia rozwoju województwa oraz „Program ochrony środowiska dla Województwa Mazowieckiego do 2030 roku”. W Programie ochrony środowiska jako cel główny wskazano *Poprawę stanu środowiska poprzez racjonalne gospodarowanie zasobami przyrody*. Z dokumentu wynikają następujące cele polityki ekologicznej województwa w poszczególnych

obszarach:

- poprawa jakości powietrza przy zapewnieniu bezpieczeństwa energetycznego w kontekście zmian klimatu,
- ochrona przed hałasem,
- utrzymanie dotychczasowego stanu braku zagrożeń ponadnormatywnym promieniowaniem elektromagnetycznym,
- zmniejszenie antropopresji i poprawa jakości wód powierzchniowych i podziemnych,
- zwiększenie ochrony przeciwpowodziowej i łagodzenie skutków suszy,
- poprawa gospodarki wodno-ściekowej,
- racjonalne gospodarowanie zasobami geologicznymi,
- ochrona gleb przed negatywnym oddziaływaniem antropogenicznym, erozją oraz niekorzystnymi zmianami klimatu,
- gospodarowanie odpadami zgodnie z hierarchią sposobów postępowania z odpadami, uwzględniając zrównoważony rozwój województwa mazowieckiego,
- ochrona różnorodności biologicznej oraz krajobrazowej,
- prowadzenie trwale zrównoważonej gospodarki leśnej,
- zwiększenie lesistości,
- ograniczenie ryzyka wystąpienia poważnych awarii przemysłowych oraz minimalizacja ich skutków.

W „Programie Ochrony Środowiska dla Powiatu Siedleckiego na lata 2016 – 2019 z perspektywą na lata 2020 - 2023” zidentyfikowano i omówiono problemy oraz zadania wynikające z realizacji celów polityki ekologicznej kraju i programu ochrony środowiska dla województwa. W dokumencie wskazano jako nadrzędny cel programu ochrony środowiska: **zrównoważony rozwój społeczno-gospodarczy powiatu siedleckiego, gwarantujący wysoką jakość życia mieszkańców i zachowanie walorów przyrodniczych powiatu**, wyznaczając 8 obszarów interwencji, a w nich cele operacyjne:

1. *ochrona klimatu i jakości powietrza* (cele: ograniczenie niskiej emisji i wzrost wykorzystania odnawialnych źródeł energii),
2. *zagrożenia hałasem* (ograniczenie uciążliwości systemu komunikacyjnego i poprawa jakości dróg na terenie Powiatu Siedleckiego),
3. *pola elektromagnetyczne* (zachowanie poziomów pól elektromagnetycznych poniżej dopuszczalnych norm),
4. *gospodarowanie wodami; gospodarka wodno-ściekowa* (dobry stan wód powierzchniowych i podziemnych, zwiększenie retencji w zlewniach i ochrona przed skutkami zjawisk ekstremalnych, przywrócenie i ochrona ciągłości ekologicznej koryt rzek),
5. *zasoby geologiczne, gleby* (ochrona powierzchni ziemi i gleb przed degradacją rolniczą),
6. *gospodarka odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów* (budowa systemu gospodarki odpadami zgodnego z Krajowym Programem Gospodarki Odpadami),
7. *zasoby przyrodnicze* (zachowanie walorów i zasobów przyrodniczych z uwzględnieniem różnorodności biologicznej oraz utrzymanie istniejących form ochrony przyrody),

8. *zagrożenia poważnymi awariami* (ochrona przed poważnymi awariami i zagrożeniami naturalnymi).

Program ochrony środowiska dla gminy Skórzec opracowany w 2018 r. uwzględnia cele i zadania ujęte w programach, strategiach i planach zarówno na szczeblu krajowym, jak i wojewódzkim oraz powiatowym.

Wskazano w nim jako cel nadrzędny **zrównoważony rozwój gminy Skórzec wpływający na zachowanie walorów przyrodniczych na terenie gminy oraz wysoką jakość życia mieszkańców** definiując następujące obszary i kierunki interwencji:

1. *ochrona klimatu i jakości powietrza* poprzez ograniczanie zanieczyszczeń pochodzących ze źródeł niskiej emisji, modernizację energetyczną budynków, opracowanie dokumentów z zakresu ograniczania niskiej emisji, edukację ekologiczną,
2. *zagrożenia hałasem* zmniejszane poprzez ograniczenie natężenia hałasu wzdłuż ciągów komunikacyjnych, poprawę stanu technicznego infrastruktury drogowej,
3. *polu elektromagnetyczne* z interwencją w postaci ograniczeń zagrożenia polami elektromagnetycznymi,
4. *gospodarowanie wodami* poprzez poprawę jakości wód powierzchniowych i podziemnych, ochronę i zrównoważone gospodarowanie zasobami wodnymi,
5. *gospodarka wodno-ściekowa* poprzez rozbudowę infrastruktury wodno-kanalizacyjnej, poprawę jakości wód powierzchniowych i podziemnych,
6. *zasoby geologiczne* z założeniem zabezpieczenia przestrzennego obszarów pod kątem ochrony zasobów powierzchni ziemi,
7. *gleby* z ochroną powierzchni ziemi i gleb przed degradacją rolniczą,
8. *gospodarka odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów* poprzez ograniczenie ilości odpadów trafiających bezpośrednio na składowisko oraz zmniejszenie uciążliwości odpadów, promowanie wśród mieszkańców gminy segregacji odpadów, likwidację azbestu,
9. *zasoby przyrodnicze* poprzez promocję i utrzymanie walorów przyrodniczych,
10. *zagrożenia poważnymi awariami* poprzez minimalizowanie możliwości wystąpienia poważnych awarii oraz zwiększenie wsparcia dla jednostek straży pożarnych.

W Programie ochrony środowiska określono instrumenty realizacji programu oraz wskaźniki monitoringu pozwalające na ocenę efektów jego wdrażania.

X. ROZWIĄZANIA PRZYJĘTE W PROJEKCIE PLANU, MAJĄCE NA CELU ZAPOBIEGANIE, OGRANICZANIE LUB KOMPENSACJĘ PRZYRODNICZĄ NEGATYWNYCH ODDZIAŁYWAŃ NA ŚRODOWISKO, MOGĄCYCH BYĆ REZULTATEM REALIZACJI PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU, W SZCZEGÓLNOŚCI NA CELE I PRZEDMIOT OCHRONY OBSZARU NATURA 2000 ORAZ INTEGRALNOŚĆ TEGO OBSZARU

W projekcie Planu wprowadzono ustalenia dla różnych kategorii terenów w zakresie m.in.:

- ładu przestrzennego, urbanistyki i architektury,
- ochrony środowiska i jego zasobów,
- kierunków rozwoju systemów komunikacji i infrastruktury technicznej.

Zapisane w projekcie Planu nakazy i zakazy, można uznać za wystarczające do ograniczenia negatywnych oddziaływań planowanych przedsięwzięć na środowisko. Nie zachodzi potrzeba stosowania kompensacji przyrodniczej na tym etapie oceny. Wskazać ją mogą oceny szczegółowe przeprowadzane dla poszczególnych przedsięwzięć, przy uwzględnieniu konkretnych projektów.

W projekcie Planu wskazano warunki zagospodarowania, które będą wpływały na ograniczenie negatywnych skutków realizacji ustaleń tego projektu na stan środowiska.

Proponowane w projekcie Planu sposoby zagospodarowania terenu nie wpłyną na ogół walorów przyrodniczych gminy i nie będą one oddziaływać na przedmiot ochrony w granicach obszaru Natura 2000, nie powodując tym samym zagrożenia dla jego integralności - zarówno dla Specjalnego obszaru ochrony ptaków Natura 2000 – Dolina Kostrzynia, jak i obszarów Natura 2000 położonych poza granicami gminy.

XI. ROZWIĄZANIA ALTERNATYWNE DO ROZWIĄZAŃ ZAWARTYCH W PROJEKCIE PLANU

Rozwiązania przyjęte w projekcie Planu są zgodne z koncepcją rozwoju gminy, która to umożliwi dalsze funkcjonowanie systemu złożonego z wielu elementów i z szeregu powiązań oraz oddziaływań między nimi. Ustalenia projektu Planu zgodne są z wymogami ochrony środowiska przyrodniczego.

Z uwagi na charakter i zakres poddanego ocenie dokumentu nie stwierdza się potrzeby wskazania rozwiązań alternatywnych.

XII. PRZEWIDYWANE METODY ANALIZY SKUTKÓW REALIZACJI POSTANOWIEŃ PROJEKTU PLANU ORAZ CZĘSTOTLIWOŚCI ICH PRZEPROWADZANIA

Proponuje się następujące metody analizy skutków realizacji ustaleń projektu Planu :

- oceny rozwoju gospodarczego,
- oceny jakości komponentów środowiska,
- oceny warunków i jakości klimatu akustycznego.

W okresie, w którym dopuszcza się działanie indywidualnych systemów zaopatrzenia w wodę oraz gromadzenia i oczyszczania ścieków (studnie, bezodpływowe zbiorniki na ścieki, oczyszczalnie przydomowe) należy prowadzić systematyczny monitoring techniczny obiektów.

Monitoring skutków realizacji ustaleń projektu Planu powinna prowadzić gmina jako jednostka odpowiedzialna za konkretne działania.

Monitoring będzie też wspomagany przez instytucje, których działalność związana jest z ochroną środowiska:

- 1) Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska – w ramach monitoringu środowiska oraz kontroli dostosowania działań poszczególnych podmiotów do wymogów prawa i decyzji administracyjnych,
- 2) Starostwo Powiatowe w zakresie analizy i opiniowania dokumentów związanych z ochroną środowiska i wydawania decyzji administracyjnych,
- 3) Powiatowe i Wojewódzkie Stacje Sanitarno-Epidemiologiczne,
- 4) Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie nadzorujące gospodarowanie wodami.

Monitoring ten może być wykorzystywany pomocniczo do analizy skutków realizacji projektu Planu.

XIII. PODSUMOWANIE

Na obszarze gminy Skórzec, w wyniku ustaleń projektu Planu, nie przewiduje się takiego znaczącego oddziaływania na środowisko ani na zdrowie ludzi, które w sposób istotny ingerowałoby w układ powiązań przyrodniczych oraz stan jakościowy elementów abiotycznych

gminy, w tym bezpośredniego, pośredniego, wtórnego, skumulowanego, krótkoterminowego, średnioterminowego i długoterminowego, stałego i chwilowego.

Niemniej, w odniesieniu do części realizowanych ustaleń projektu Planu, oddziaływania te mogą mieć miejsce w mniejszej skali, a o ich sile, czasie oddziaływania decydować będą zarówno uwarunkowania związane z ich realizacją, eksploatacją, jak i przyjęte działania naprawcze. Do takich przedsięwzięć należeć mogą przedsięwzięcia w zakresie produkcji i usług.

Proponowane w projekcie Planu zagospodarowanie i zabudowa terenu, obecnie w części już przekształconego antropogenicznie, pozwoli na jego ukierunkowanie zgodnie z oczekiwaniami społeczności lokalnych, potrzebami w zakresie infrastruktury i usług przy uwzględnieniu istotnych potrzeb w zakresie ochrony środowiska.

Zaproponowany sposób zagospodarowania przedmiotowego terenu zgodny jest z wymogami określonymi dla obszarów chronionych oraz z kierunkami ochrony środowiska gminy, powiatu i województwa. Ponadto nie będzie miał on wpływu na utworzenie postulowanych nowych form ochrony przyrody.

Zagospodarowanie przedmiotowego terenu nie będzie miało wpływu na Obszary Natura 2000, a także na pozostałe, ustanowione oraz projektowane formy ochrony.

XIV. STRESZCZENIE W JĘZYKU NIESPECJALISTYCZNYM

Niniejsze opracowanie jest prognozą oddziaływania na środowisko do „Projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego części miejscowości Dąbrówka – Ług i Skórzec w gminie Skórzec”, która dotyczy wnioskowanych przez właścicieli nieruchomości zmian w zagospodarowaniu części terenu gminy.

Celem projektu Planu jest określenie zasad zagospodarowania i zabudowy terenu, przyjmując zrównoważony rozwój gminy, zgodny z postulatami mieszkańców i władz gminy, przy zachowaniu obowiązujących zasad rozwoju oraz przy jednoczesnym poszanowaniu wymogów dotyczących ochrony środowiska i zdrowia ludzi.

W projekcie Planu wskazuje się sposoby zagospodarowania i warunki zabudowy, związane bezpośrednio z lokalizacją przedsięwzięć mogących mieć wpływ na stan środowiska przyrodniczego gminy. Przede wszystkim dopuszcza się możliwość lokalizacji przedsięwzięć mogących oddziaływać na środowisko (dotyczy obiektów produkcji przemysłowej). Jednocześnie wskazuje się działania mające na celu ochronę wartości przyrodniczych i krajobrazowych gminy. Projekt Planu uwzględnia także przedsięwzięcia mające wpływ na poprawę stanu środowiska – w szczególności gospodarka wodno-ściekowa, gospodarowanie odpadami. Plan wyklucza lokalizację inwestycji związanych z produkcją zwierzęcą.

Celem sporządzenia prognozy jest ocena w jakim stopniu projekt Planu uwzględnia zasady zrównoważonego rozwoju. Celem prognozy jest również określenie, czy ustalenia zawarte w projektowanym dokumencie mogą powodować pogorszenie stanu środowiska i stwierdzenie, czy ustalenia te uwzględniają lokalne uwarunkowania środowiska.

W ramach niniejszej prognozy oddziaływania na środowisko opisano cechy, stan środowiska oraz jego ochronę prawną na obszarze gminy, jak również zidentyfikowano możliwe oddziaływania na środowisko i zdrowie ludzi ustaleń projektu Planu.

Oddziaływanie na środowisko i zdrowie ludzi będzie występowało na etapie prowadzenia planowanych inwestycji i ich eksploatacji.

W prognozie nie zidentyfikowano natomiast rozwiązań planistycznych, które mogłyby zawsze trwale negatywnie oddziaływać na środowisko i zdrowie ludzi.

Przy braku realizacji ustaleń projektu Planu, stan środowiska przyrodniczego nie ulegnie większym przekształceniom, jednak rozwój gminy będzie w tym przypadku postępował bez wnioskowanych przez mieszkańców ukierunkowań.

Proponowane, w projekcie Planu, zagospodarowanie terenu jest zgodne z kierunkami rozwoju gminy Skórzec jako gminy rolniczej z potencjałem produkcyjnym o znaczeniu lokalnym sąsiadującej z dużym ośrodkiem powiatowym.

Realizacja projektowanego dokumentu nie będzie mieć wpływu na przedmiot ochrony oraz integralność obszarów Natura 2000.

Załącznik
do Prognozy oddziaływania na środowisko
„Projektu miejscowego planu zagospodarowania
przestrzennego dla części miejscowości
Dzborówka - Ług i Skóńec w gminie Skóńec”

Jeżeli jest podpisana Katarzyna Żukowska

Oświadczam
że spełniam wymóg określony przepisami art. 74a
ust. 2 ustawy z dnia 3 października 2008 r.
o udostępnianiu informacji o środowisku i jego
ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska
oraz ocenach oddziaływania na środowisko
(tekst jednolity Dz. U. z 2022 r., poz. 1029 ze zm.)

Jednocześnie oświadczam, że jestem świadomą odpowiedzialności karnej w zakresie fałszywego oświadczenia

31.10.2022

Katarzyna Żukowska